

WIELSBEKE

Duurzaam energie- en klimaatactieplan 2030

DEFINITIEVE VERSIE | 28 MAART 2024

08817

 Baron Ruzettelaan 35
8310 Brugge

 +32 50 36 71 71
 info@wvi.be

www.wvi.be

INLEIDING	5	KLIMAATACTIES	51
1. DE KLIMAATUITDAGING	5	1. OVERKOEPELENDE MAATREGELN	51
2. KADER	7	1.1. Klimaatrobuust beleid	51
2.1. Het Burgemeestersconvenant.....	7	1.2. Iedereen mee! – communicatie en participatie.....	53
2.2. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0).....	8	2. MITIGATIEMAATREGELN	56
2.3. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 (LEKP 2.0)	9	2.1. Gemeente als organisatie	56
2.4. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 (LEKP 2.1)	10	2.2. Wonen.....	62
2.5. De gemeente Wielsbeke	11	2.3. Mobiliteit.....	65
2.6. Duurzaam energie- en klimaatactieplan (SECAP).....	12	2.4. Landbouw.....	70
3. TOTSTANDKOMING EN UITVOERING VAN HET DUURZAAM ENERGIE- EN KLIMAATACTIEPLAN: EEN GEDRAGEN ACTIEPLAN DOOR EEN PARTICIPATIEVE AANPAK	14	2.5. Industrie (niet-ETS)	72
3.1. Project en visie.....	14	2.6. Tertiaire sector.....	75
3.2. Aanpak.....	14	2.7. Lokale energieproductie.....	77
INVENTARISATIE	21	3. ADAPTATIEMAATREGELN	80
1. CO₂-UITSTOOT IN DE GEMEENTE WIELSBEKE	21	3.1. Water	81
1.1. In het jaar 2011	21	3.2. Blauw-groen netwerk.....	87
1.2. In het jaar 2030 zonder bijkomende maatregelen	23	3.3. Hitte.....	92
1.3. Rapport klimaat en energie – provincies.incijfers.be	26	MIDDELEN EN OPVOLGING	94
2. RISICO-EN KWETSBAARHEIDSANALYSE OP VLAKE VAN KLIMAAT	35	1. MIDDELEN	94
2.1. Primaire klimaateffecten	36	2. OPVOLGING	97
2.2. Secundaire klimaateffecten.....	38	BIJLAGE 1: LIJST MET AFKORTINGEN	98
2.3. Kwetsbaarheidsanalyse	41	BIJLAGE 2: LEGENDE TABEL REGIONALE ACTIES & INDIVIDUELE ACTIES	100
KLIMAATDOELSTELLINGEN	46		
1. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	46		
2. SPEERPUNTEN	47		
3. MITIGATIE	48		
3.1. Nagestreefde reductie.....	48		
3.2. Cijfers per thema.....	48		
4. ADAPTATIE	50		

ANNEXEN	101
1. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 1: UITGEBREIDE RESULTATEN VAN DE KLIMAATENQUÊTE.....	101
2. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 2: VERSLAG KLIMAATATELIER VOOR INWONERS EN ONDERNEMERS.....	101
3. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 3: SAMENVATTING VAN DE VERZAMELDE INPUT GEDURENDE DE ‘KLIMAATATELIERS VOOR EXPERTS’.....	101
4. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 4: RISICO- EN KWETSBAARHEIDSANALYSE OP VLAK VAN KLIMAAT.....	101

INLEIDING

1. DE KLIMAATUITDAGING

De klimaatuitdaging is één van de grootste wereldwijde uitdagingen. Het staat onomstotelijk vast dat de aarde opwarmt en dat deze opwarming verband houdt met de uitstoot van broeikasgassen (IPPC, Vijfde evaluatierapport, 2014). Ten opzichte van het pre-industriële tijdperk komen steeds grotere hoeveelheden broeikasgassen in de atmosfeer door menselijke activiteit. Deze oplopende concentraties versterken het natuurlijk broeikaseffect, wat leidt tot een stijging in gemiddelde temperatuur op aarde en een globale klimaatverandering.

De klimaatuitdaging aanpakken gebeurt via 2 sporen:

- Mitigatie: het tegengaan of beperken van klimaatverandering door de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Belangrijke broeikasgassen zijn CO₂, methaan en lachgas.
- Adaptatie: aanpassen van de natuurlijke en menselijke systemen aan de reeds optredende gevolgen van klimaatverandering en zich voorbereiden op de toekomstige gevolgen.

Op mondiaal vlak worden de doelen gesteld in het wettelijk bindend Klimaatakkoord van Parijs (12 december 2015). Het wil de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur duidelijk onder 2°C houden t.o.v. de pre-industriële periode en de inspanningen nastreven om deze stijging te beperken tot 1,5°C. Verder wil dit akkoord de capaciteit van de landen verhogen om zich aan te passen aan klimaatopwarming en om de klimaatweerbaarheid te verhogen, wil het de transitie maken naar een koolstofarme maatschappij en wil het de financiële stromen compatibel maken met de transitie naar deze koolstofarme en klimaatweerbare ontwikkeling.

Klimaatverandering vormt sedert jaren een topprioriteit in het beleid van de Europese unie. De Europese Green Deal (11 december 2019) is de huidige routekaart voor de EU om haar klimaatambities te realiseren. Toonaangevende resultaten zijn de Europese Klimaatwet en een nieuwe Europese Klimaatadaptatiestrategie:

- De Europese Klimaatwet trad in werking in juli 2021. Deze verhoogt de EU-doelstelling voor het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 (met referentiejaar 1990) van 40% naar minstens 55%, alsook de doelstelling om tegen 2050 klimaatneutraliteit te behalen op Europees niveau. Met het Fit for 55 pakket (14 juli 2021) presenteerde de EU een groot pakket aan maatregelen. Aanvullend publiceerde de Commissie in december 2021 richtsnoeren om de Green Deal te helpen realiseren. Via het plan REPowerEU (8 maart 2022) werden nieuwe maatregelen

gepresenteerd om de groene transitie te versnellen en de afhankelijkheid van de Europese lidstaten van Russisch gas te verminderen.

- De Europese klimaatadaptatiestrategie (24 februari 2021) bouwt voort op de strategie uit 2013. In deze nieuwe strategie wordt de klemtoon gelegd op een slimmere, snellere en meer systemische aanpassing.

De Europese ambities worden doorvertaald naar de lidstaten. In Vlaanderen wordt dit opgenomen via de Vlaamse Klimaatstrategie 2050 (20 december 2019) en het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (9 december 2019 - bijkomende maatregelen, 5 november 2021). Om gemeenten te ondersteunen in het uitvoeren van concrete klimaatacties werd het Vlaams Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) ontwikkeld (met versie 1.0: 4 juni 2021, versie 2.0: 8 juli 2022 en versie 2.1: 16 december 2022).

Het lokaal beleidsniveau is een essentieel niveau in het voeren van klimaatbeleid en het nemen van concrete mitigatie- en adaptatiemaatregelen. Naast het nemen van acties binnen de eigen organisatie, vanuit de voorbeeldfunctie, is het de taak om verbindend te werken en klimaatdoelstellingen vanaf het begin in elk relevant dossier te integreren. Het lokaal bestuur is echter niet de enige partner in dit verhaal. Het bereiken van de mondiaal en Europees uitgestippelde doelstellingen kan enkel indien elk beleidsniveau en elke stakeholder vanuit de eigen mogelijkheden inzet op de klimaattransitie.

2. KADER

2.1. Het Burgemeestersconvenant

Klimaatbeleid is een belangrijk aspect geworden in het gemeentelijk beleid. Vele steden en gemeenten kiezen ervoor om gebruik te maken van het raamwerk en de richtlijnen van het Europese Burgemeestersconvenant of Covenant of Mayors (CoM) om dit in te bedden.

In 2008 werd het Burgemeestersconvenant voor Lokale Duurzame Energie vanuit de Europese Commissie gelanceerd, met doelstellingen tot 2020 (CoM 2020). Het was rechtstreeks gericht naar lokale besturen, met focus op energie. Activiteiten op het grondgebied van steden en gemeenten zijn immers verantwoordelijk voor 80% van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot.

Besturen die het kader onderschreven engageerden zich om de uitstoot van CO₂ op het grondgebied tegen 2020 te laten dalen met minstens 20% t.o.v. een gekozen referentiejaar, een doelstelling in lijn met de Europese doelstellingen. Op basis van een inventarisatie van de uitstoot (nulmeting) dienden de deelnemers in een duurzaam energieactieplan (SEAP) uit te zetten met welke acties deze doelstelling zou worden bereikt. Deze acties richtten zich op twee grote pijlers nl. het verhogen van de energie-efficiëntie enerzijds en het gebruik van duurzame energiebronnen (hernieuwbare energie) anderzijds.

Gelet op de naderende einddatum van het convenant ontwikkelde Europa een opvolger zijnde het Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie, met doelstellingen tot 2030 (CoM 2030). In dit traject is niet enkel het verminderen van de CO₂-uitstoot, nu met 40% tegen 2030, opgenomen om zo te zorgen voor het beperken van klimaatverandering (mitigatie), maar is ook het zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering (adaptatie) geïntegreerd. Opnieuw zijn deze doelstellingen in lijn met de Europese doelstellingen.

Deelnemers aan het convenant maken een klimaatplan (SECAP) op, op basis van de inventarisatie van CO₂-uitstoot op het grondgebied (nulmeting) en een analyse van de risico's en kwetsbaarheden op vlak van klimaatverandering.

Net zoals in het SEAP richten de mitigatieacties zich op het verhogen van de energie-efficiëntie en het gebruik van duurzame energiebronnen, maar bijkomend komen in het klimaatplan nu ook adaptatieacties, gericht op het zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering.

Binnen het Burgemeestersconvenant (2020 en 2030) wordt voornamelijk gefocust op die zaken waar lokale besturen een impact hebben. Om die reden moet verplicht gewerkt worden rond de volgende sectoren: gemeente als organisatie (met eigen patrimonium, vloot en openbare verlichting),

residentiële sector, commercieel, particulier en openbaar vervoer en tertiaire sector. Keuzesectoren zijn landbouw en industrie, deze dienen dus niet verplicht in het traject opgenomen te worden. Indien er echter voor gekozen wordt deze sectoren mee te nemen, moet er ook actie naar gericht worden. Daarnaast kan ook gewerkt worden rond lokale energieproductie.

Verder is in het convenant de mogelijkheid ontwikkeld om intergemeentelijk samen te werken.

2.2. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0)

Begin juni 2021 riep de Vlaamse regering alle gemeenten op om het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0), dat de transitie in het energie- en klimaatbeleid moet helpen waarmaken, te ondertekenen.

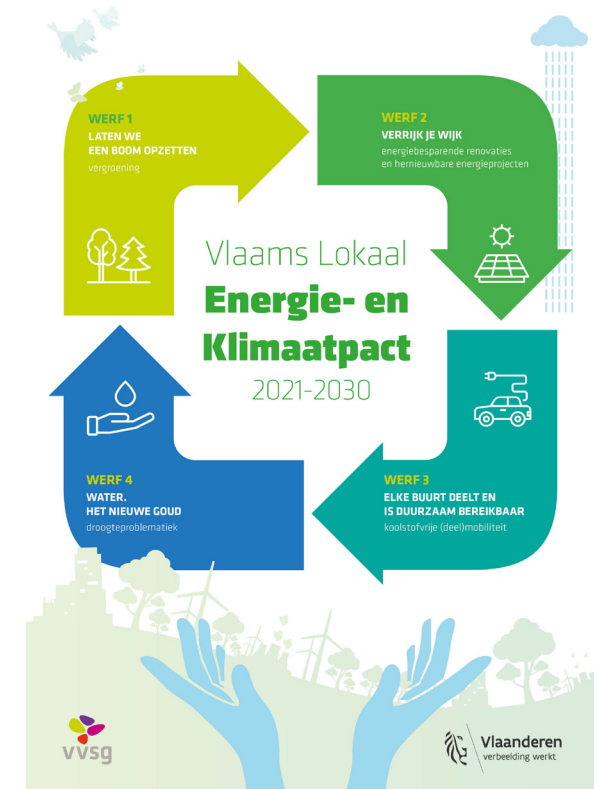
Met het systeem van het Lokaal Energie- en Klimaatpact wil de Vlaamse regering lokale besturen stimuleren om hun sleutelrol in het klimaatbeleid op te nemen.

Elke gemeente verbindt zich er via het LEKP 1.0 toe om:

- Het Burgemeestersconvenant 2030 te ondertekenen en uit te werken;
- Gemiddeld jaarlijks 2,09% primaire energie te besparen in eigen gebouwen (startpunt 2020);
- Tegen 2030 de CO₂-uitstoot van eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% te verminderen t.o.v. 2015 (i.e. met 29,3% t.o.v. 2019);
- Openbare verlichting tegen 2030 te verLEDden;
- Het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffingen op hernieuwbare energie-installaties in te voeren en bestaande heffingen tegen ten laatste 2025 af te bouwen;
- Lokale warmte- en sloopbeleidsplannen op te maken.

Op Vlaams niveau engageren de lokale besturen zich om samen tegen 2030 de streefdoelen uit de 4 werven van het LEKP 1.0 te realiseren:

- Werf 1: Laten we een boom opzetten (vergroening):
 - » Eén boom extra per Vlaming tegen 2030;
 - » 1/2de meter extra haag of geveltuinteplanting per Vlaming tegen 2030;
 - » Eén extra natuurgroenperk per 1.000 inwoners tegen 2030;
- Werf 2: Verrijk je wijk (energiebesparende renovaties en hernieuwbare energieprojecten):
 - » 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030;
 - » 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 216 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030.
- Werf 3: Elke buurt deelt en is duurzaam bereikbaar (koolstofvrije (deel)mobiliteit):

- » Per 1.000 inwoners 1 “toegangspunt” voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030;
- » Per 100 inwoners 1 laadpunt tegen 2030;
- » 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.
- Werf 4: Water, het nieuwe goud: droogteproblematiek, ontharding en infiltratie:
 - » 1 m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030;
 - » Per inwoner 1 m³ extra opvang van hemelwater voor hergebruik, buffering en infiltratie vanaf 2021 t.e.m. 2030.

Deze streefdoelen hebben een dubbele ambitie: ze dragen bij tot de realisatie van het reeds goedgekeurde beleid en het regeerakkoord, maar zijn vooral een praktisch instrument voor een lokaal bestuur om burgers en bedrijven mee te mobiliseren om deze tastbare doelen te realiseren. Zo kan iedereen zich voorstellen welk effect een boom, haag of groenperk heeft op de vergroening in de stad, gemeente of op het platteland. Iedereen kan ook zien wanneer er een deelwagen in de buurt blijkt. Het zijn zichtbare zaken die aan iedereen toelaten om eraan te participeren of gebruik van te maken.

Lokale besturen kunnen eveneens kiezen om ambitieuzer te zijn en/of rond bepaalde acties samen te werken met de omliggende gemeenten. Zo kan het LEKP worden aangewend om invulling te geven aan zowel de behoeften, knelpunten als opportuniteiten van een specifieke regio.

Gemeenten die het LEKP ondertekenen, krijgen financiële ondersteuning. In 2021 trok de Vlaamse overheid er 24,3 miljoen euro voor uit, in 2022 24,87 miljoen euro. De gemeenten dragen zelf evenveel bij. De middelen worden verdeeld via trekkingsrecht. Gemeenten kunnen bovendien zelf bepalen op welke manier ze de financiële ondersteuning wensen in te zetten. De besteding van deze ondersteuning dient echter wel de doelstellingen van het LEKP 1.0 te helpen realiseren.

2.3. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 (LEKP 2.0)

Door de aangescherpte Europese klimaatambities via het Fit for 55 pakket (zie hierboven) besliste de Vlaamse Regering op 5 november 2021 over een reeks bijkomende klimaatmaatregelen om de CO₂-uitstoot sterker te verminderen. Daarbij werd ook de rol van de lokale besturen herbevestigd en werden nieuwe doelstellingen vooropgesteld. Om dit te concretiseren werd op 8 juli 2022 het LEKP 2.0 goedgekeurd.

Gemeenten die het LEKP 2.0 ondertekenen engageren zich om:

- De doelstelling m.b.t. CO₂ voor eigen gebouwen en technische infrastructuur te verhogen van 40% naar 55% reductie in CO₂-uitstoot tegen 2030 t.o.v. 2015 (i.e. 40,3% reductie t.o.v. 2019) en de scope van deze doelstelling uit te breiden naar eigen mobiliteit;
- De primaire energiebesparingsdoelstelling voor eigen gebouwen en technische infrastructuur aan te scherpen naar -3% per jaar vanaf 2023;
- Geen nieuwe principiële schepencollege- of gemeenteraadsbeslissing meer te nemen m.bt. lokale heffingen op elektriciteitsmasten en sleuven van ELIA;
- Samen tegen 2030 de bijkomende streefdoelen uit de 4 werven van het pact te realiseren:
 - » Onder werf 2:
 - » 25 fossielvrije renovaties onder de 50 collectieve renovaties per 1.000 wooneenheden tegen 2030;
 - » Inwoners van 50 per 1.000 wooneenheden uitnodigen voor een klimaattafel ter bespreking van een wijkgerichte aanpak (met een focus op de synergie tussen de 4 werven) voor einde 2024.
 - » Onder werf 3:
 - » 1,5 (semi-) publieke laadequivalenten per 100 inwoners.

Het ondertekenen van het LEKP 2.0 is geen verplichting om verder te kunnen werken in het bestaande kader van het LEKP 1.0. De financiële middelen die Vlaanderen inzet voor het nieuwe pact zijn bijkomende middelen. In 2022 en 2023 voorziet Vlaanderen 8,75 miljoen euro voor de deelnemers, in 2024 is er 5 miljoen euro. De deelnemers dienen zelf evenveel bij te dragen.

2.4. Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 (LEKP 2.1)

In 2022 werd Europa geconfronteerd met een energiecrisis n.a.v. de oorlog in Oekraïne, wat leidde tot de Europese beslissing om versneld in te zetten op onafhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Opnieuw gebruikte Vlaanderen het bestaande kader van het LEKP om lokale besturen in de bijkomende ambitie mee te nemen. Op 16 december 2022 werd hiertoe het LEKP 2.1 als addendum op het LEKP 2.0 goedgekeurd.

Steden en gemeenten die het LEKP 2.1 ondertekenen engageren zich tot volgende bijkomende doelstellingen binnen werf 2:

- Realisatie van minstens één thematisch wijkverbeteringscontract waarbinnen een collectieve renovatie wordt gefaciliteerd voor einde 2025. Een thematisch wijkverbeteringscontract kenmerkt zich door vier elementen:
 1. het is gericht op de uitvoering van een collectieve renovatie;
 2. het betreft een nieuwe samenwerkingsvorm;

3. binnen een specifieke wijk;
 4. met oog voor sociale diversiteit.
- Opmaak van een voorgesteld renovatietraject op maat van elke bewoner waar de klimaattafel georganiseerd wordt, voor 50 per 1.000 huishoudens en dit voor einde 2025;
 - Een verdubbeling en versnelling voor de doelstelling: '1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030': minstens 36 kWp in plaats van 18 kWp per 500 inwoners, waarvan 18 kWp per 500 inwoners wordt gerealiseerd voor einde 2025;
 - Toegang tot de activiteiten van een energiegemeenschap operationaliseren voor 1 per 500 inwoners voor einde 2025.

Geheel gelijkaardig aan de reeds gekende werkwijze binnen het LEKP is het ondertekenen van LEKP 2.1 geen vereiste om verder te kunnen werken binnen de reeds genomen engagementen. De financiële middelen die Vlaanderen inzet voor het addendum zijn opnieuw bijkomende middelen. In 2023 voorziet Vlaanderen 9 miljoen euro subsidies, voor 2024 wordt 7 miljoen euro voorzien. Net zoals bij het LEKP 1.0 en 2.0 dienen deelnemers zelf evenveel bij te dragen.

2.5. De gemeente Wielsbeke

Op 30 september 2021 ondertekende Wielsbeke het Burgemeestersconvenant 2030 (CoM 2030). Binnen CoM 2030 streeft de gemeente naar een reductie van 40% CO₂-uitstoot op het grondgebied ten opzichte van het referentiejaar 2011. Er wordt gewerkt rond thema's aangereikt vanuit het convenant zijnde gebouwen/installaties/voorzieningen van het gemeentelijk patrimonium, de residentiële gebouwen, de tertiaire sector, de industrie en de landbouw alsook de openbare verlichting, het gemeentelijk wagenpark, het commercieel en particulier vervoer en het openbaar vervoer. Om de doelstelling van 40% CO₂-reductie te halen, wordt daarenboven extra aandacht besteed aan lokale hernieuwbare energieproductie (elektriciteit en warmte/koude).

Het Burgemeestersconvenant 2030 werkt daarnaast aan het veerkrachtiger maken van de gemeente bij klimaatverandering (adaptatie). Wielsbeke werkt acties uit rond water, blauw-groen netwerk en hitte.

Het aangaan van het Lokaal Energie- en Klimaatpact gebeurt in een één-op-één relatie gemeente – Vlaanderen. Het eerste pact werd door Wielsbeke ondertekend in het najaar van 2021.

Het werken aan de thema's wordt geconcretiseerd door verschillende acties op te zetten. Voor sommige acties wordt mogelijk samengewerkt met andere gemeenten binnen de regio. Zowel het convenant als het pact stimuleren intergemeentelijk samenwerken.

2.6. Duurzaam energie- en klimaatactieplan (SECAP)

Het Burgemeestersconvenant biedt gemeenten het raamwerk en de richtlijnen voor het opstellen en implementeren van een duurzaam energie- en klimaatbeleid. Centraal hierin staat de opmaak van het duurzaam energie- en klimaatactieplan, kortweg klimaatplan of SECAP (wat staat voor sustainable energy and climate action plan).

Stap 1: Aan de hand van de opgestelde nulmeting en risico- en kwetsbaarheidsanalyse wordt een Duurzaam energie- en klimaatactieplan opgesteld

CoM 2030 heeft een concrete en meetbare doelstelling op vlak van reductie in CO₂-uitstoot op het grondgebied (-40%) ten opzichte van een zelf gekozen referentiejaar. De CO₂-uitstoot op het grondgebied in dat referentiejaar wordt weergegeven door de nulmeting (of BEI, baseline emission inventory).

De nulmeting kan voor elke gemeente in Vlaanderen opgemaakt worden aan de hand van een instrument opgesteld door de Vlaamse Instelling voor Technologisch onderzoek (VITO) in opdracht van de Vlaamse overheid. Het eerste jaar waarvoor dit instrument een overzicht van CO₂-uitstoot geeft is 2011, het eerste jaar waarvoor er voldoende gegevens beschikbaar waren om dit voor elke Vlaamse gemeente te doen.

Voor het luik adaptatie binnen CoM 2030 dient als uitgangspunt een risico- en kwetsbaarheidsanalyse te worden opgemaakt (RVA, of risk and vulnerability assessment). Voor het opstellen van deze analyse wordt eveneens ondersteuning geboden vanuit Vlaanderen, nl. via de impacttool van het Klimaatportaal Vlaanderen van de Vlaamse milieumaatschappij (VMM).

Het klimaatplan (SECAP) geeft op vlak van mitigatie een oplist van de meest geschikte acties om een CO₂-reductie van 40% te bekomen op het grondgebied. Anderzijds zijn er ook acties in het klimaatactieplan terug te vinden om de veerkracht van de gemeente bij klimaatverandering te vergroten. Het gaat hierbij om acties rond de thema's water, blauw-groen netwerk en hitte. Gezien het interessant kan zijn intergemeentelijk samen te werken, zijn er zowel regionale als individuele acties in het plan opgenomen. Bij regionale acties werken minstens twee gemeenten samen om een actie op te zetten en uit te voeren. Individuele acties worden op individuele basis door een gemeente uitgevoerd.

Stap 2: Indienen duurzaam energie- en klimaatactieplan

Het opgestelde SECAP moet, na goedkeuring door elk van de gemeenteraden, ingediend worden bij de Europese Commissie. De Europese Commissie controleert of het plan aan de eisen voldoet. Indien dit het geval is, dan keurt ze het plan goed.

Stap 3: Uitvoering

De gemeente implementeert de acties in de praktijk. De goedkeuring van de Europese Commissie dient niet afgewacht te worden.

Het zwaartepunt van CoM 2030 ligt in deze fase.

Stap 4: Rapportering en monitoring

Europa eist een tweejaarlijkse rapportage over de stand van zaken van de uitvoering van de acties opgenomen in het klimaatplan. Deze tweejaarlijkse rapportage omvat een implementatierapport waarin de voortgang wordt beschreven (kwalitatieve rapportage). Nieuwe cijfers inzake de evolutie van de CO₂-uitstoot op het grondgebied dienen slechts elke vier jaar aangeleverd te worden (kwantitatieve rapportage). Deze cijfers kunnen eveneens gehaald worden uit het instrument aangereikt door VITO, gezien Vlaanderen zich ertoe engageerde voor elk kalenderjaar de cijfers ter beschikking te stellen via de tool.

3. TOTSTANDKOMING EN UITVOERING VAN HET DUURZAAM ENERGIE- EN KLIMAATACTIEPLAN: EEN GEDRAGEN ACTIEPLAN DOOR EEN PARTICIPATIEVE AANPAK

3.1. Project en visie

Dit duurzaam energie- en klimaatactieplan kwam tot stand door het toepassen van de methodologie ontwikkeld binnen het Horizon 2020-project PentaHelix, dat liep van 1 maart 2018 t.e.m. 30 september 2021. Horizon 2020 is hierbij het onderzoek- en innovatieprogramma van de Europese Unie.

Het project ontwikkelde een methodologie om goede en gedragen energie- en klimaatactieplannen op te maken en uit te voeren en/of om bestaande energieactieplannen te optimaliseren. Bij de opmaak en uitvoering van de energie- en klimaatactieplannen worden overheden (lokaal, regionaal, nationaal), de bedrijfswereld, kennisinstellingen, NGO's en burgers betrokken. Daarnaast is het voeren van een geslaagde, succesvolle klimaatcommunicatie op lokaal niveau een speerpunt.

3.2. Aanpak

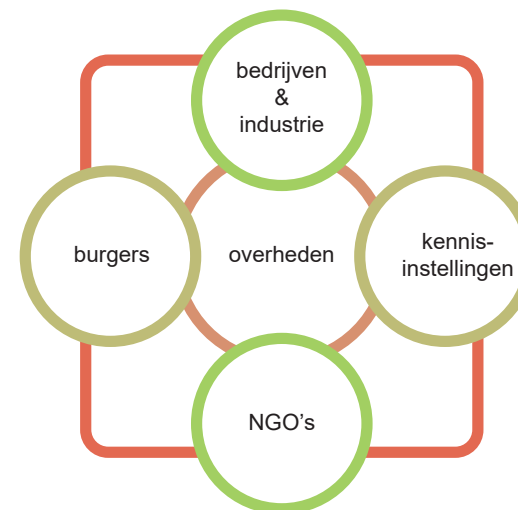
Voor het opstellen van duurzame energie- en klimaatactieplannen wordt gefocust op het betrekken van en het samenwerken met stakeholders verdeeld over vijf groepen (figuur 1):

- Overheden (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal);
- Bedrijfswereld (waaronder KMO's, handel, industrie, landbouwbedrijven, vak- en belangenorganisaties, ...);
- Kennisinstellingen (onderzoek en educatie);
- NGO's (verenigingen, belangenverenigingen, ...);
- Burgers (individueel of georganiseerd via bvb. een coöperatie).

Door deze verschillende doelgroepen actief bij de planopmaak te betrekken en geïntegreerd te laten meedenken, worden gedragen energie- en klimaatactieplannen verkregen. Dit vergroot de kans dat de genomen acties effectief worden uitgevoerd, in samenwerking met de stakeholders.

Als territoriaal coördinator nam WVI de coördinerende rol op. Volgend co-creatietraject werd doorlopen bij de opmaak van het klimaatplan:

- Online enquête;
- Klimaatatelier voor burgers;
- Klimaatateliers voor experts;
- Interne werking binnen de gemeenten.

Figuur 1: Voorstelling samenwerkingsmethode met de verschillende betrokken stakeholdergroepen

Tijdens de uitvoeringsfase worden de actoren actief betrokken bij het uitwerken en/of uitvoeren van acties.

3.2.1. Instrumenten bij de planopmaak

■ Online enquête

De online enquête werd opgesteld als instrument om lokaal informatie te verzamelen over klimaat: wat wordt aanzien als belangrijke, lokale acties in het kader van de klimaatuitdagingen, welke lokale acties lijken minder zinvol en wat willen en kunnen de deelnemers aan de enquête rond de thema's doen. De enquête kon worden ingevuld vanuit de invalshoek inwoner, ondernemer of landbouwer.

Op het einde van de enquête konden deelnemers aangeven of ze verder wensten mee te werken aan het geven van een concrete invulling aan het klimaatplan. Door het invullen van hun contactgegevens werden ze vervolgens uitgenodigd voor het 'Klimaatatelier voor inwoners en lokale ondernemers', dat doorging op 13 oktober 2022.

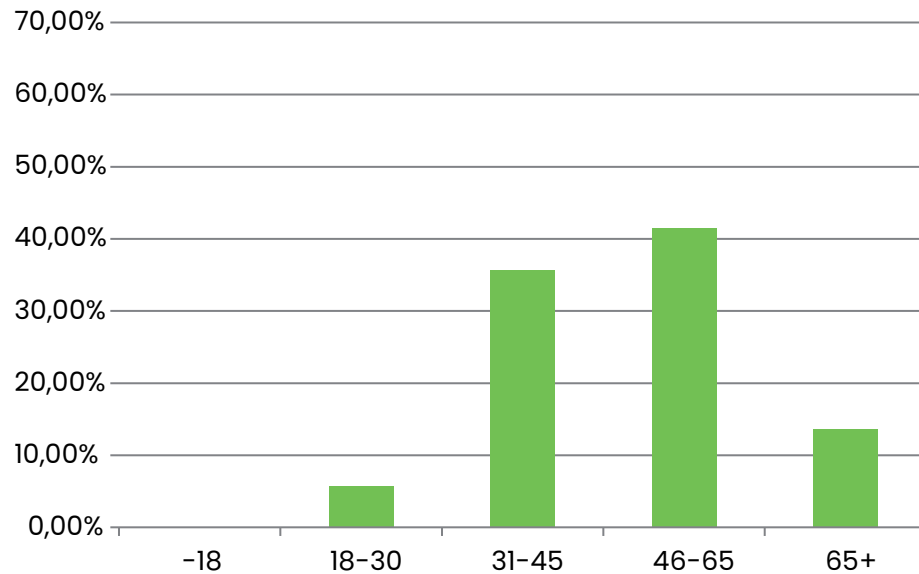
De resultaten van de enquête werden gebruikt om de inhoud van het klimaatatelier mee vorm te geven. Als voorbereiding op het atelier ontvingen de deelnemers vooraf een samenvatting van de resultaten van de klimaatenquête.

De enquête werd gelanceerd 1 mei 2022 en liep tot en met 30 juni 2022. In totaal werd de enquête 95 keer ingevuld vanuit de rol inwoner, 9 keer vanuit de rol ondernemer en tweemaal vanuit de rol landbouwer.

■ Online enquête: resultaten inwoners

De enquête werd het meest (41%) ingevuld door inwoners uit de leeftijdsgroep 46 – 55 jaar. De tweede grootste groep bestond uit inwoners uit de leeftijdsgroep 31 – 45 jaar (37%). De verdeling van het aantal antwoorden per leeftijdsgroep kan teruggevonden worden in onderstaande grafiek (grafiek 1).

Leeftijd

beantwoord: 20 overgeslagen: 12

Grafiek 1: Verdeling van het aantal antwoorden per leeftijdsgroep

In een eerste reeks vragen werd gepolst naar wat voor de 6 meegenomen thema's nu reeds gebeurt aan acties binnen de gemeente en hoe deze door de deelnemers aan de enquête ingeschat worden, gaande van voldoende tot te weinig tot niet nodig. Als algemene trend kan gesteld worden dat inwoners vinden dat er te weinig lokale acties gebeuren m.b.t. de thema's wonen en groen. De cijfers per thema kunnen teruggevonden worden in tabel 1. Binnen de klimaatenquête kregen de deelnemers als tweede hoofdvraag de vraag welke acties ze zelf wensen te ondernemen om bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.

Tabel 1: Weergave perceptie te weinig acties per thema

THEMA	ALLE ACTIES VAN THEMA: TE WEINIG (%)
Groen	Tussen 51 en 75%
Water	Tussen 51 en 70%
(Lokale) economie	Tussen 42 en 71%
Mobiliteit	Tussen 46 en 71%
Energie	Tussen 44 en 68%
Wonen	Tussen 25 en 78%

Voor de uitgebreide resultaten van de klimaatenquête wordt verwezen naar annex 1.

■ Klimaatatelier voor inwoners en lokale ondernemers

Tijdens de opmaak van het klimaatplan werden de inwoners en lokale ondernemers uitgenodigd om tijdens een interactieve sessie mee na te denken over de acties die opgenomen dienden te worden in het energie- en klimaatactieplan. Het projectteam van WVI organiseerde daarvoor, ondersteund door de gemeente, een klimaatatelier. Het klimaatatelier van Wielsbeke vond plaats op 13 oktober 2022.

Als voorbereiding op het klimaatatelier ontvingen de deelnemers vooraf de resultaten van de klimaatenquête. Op deze manier kon gedurende het klimaatatelier, na een korte verwelkoming en een introductiefilmpje, direct inhoudelijk aan de slag gegaan worden.

Inhoudelijk werd er input verzameld rond de volgende thema's:

- Wonen en mobiliteit;
- Groen en water;
- Energie.

Om het klimaatatelier dynamisch te houden, werd na 30 minuten een ander thema behandeld. Het klimaatatelier werd afgesloten met een blik op de toekomst vanuit het beleid en de mogelijkheid tot evaluatie van het klimaatatelier door de deelnemers.

Alle acties die aangereikt werden door de burgers gedurende het klimaatatelier werden verwerkt per thema. Deze samenvatting werd overgemaakt aan de gemeente en meegenomen bij het uitwerken van het klimaatplan. Voor het uitgebreide verslag van het klimaatatelier wordt verwezen naar annex 2.

■ Klimaatateliers voor experts

De georganiseerde/professionele stakeholders (vanuit de bedrijfswereld, NGO's, overheden, kennisinstellingen en vertegenwoordigers van burgerorganisaties rond klimaat en energie) werden door het projectteam van WVI via directe mail uitgenodigd voor bovenlokale thema gerelateerde workshops.

Er werden vier 'klimaatateliers voor experts' georganiseerd:

- Energie efficiëntie (15 oktober 2021 te Hooglede);
- Ruimte voor groen en water (28 oktober 2021 te Koksijde);
- Lokaal circulair (17 november 2021 te Koekelare);
- Hernieuwbare energie (25 november 2021, digitaal o.w.v. COVID 19).

De ontwerpessies werden begeleid vanuit WVI.

De ontwerpessies verliepen telkens volgens eenzelfde opbouw. Er werd gestart met een inleidend plenair gedeelte waarbij in het eerste deel werd toegelicht hoever gemeenten, die een vroeger traject liepen, reeds stonden in de opmaak van het Klimaatplan 2030 en wat nog op de toekomstige planning stond. In het tweede deel werden vervolgens de resultaten van de klimaatenquête en de input uit de 'klimaatateliers voor inwoners en lokale ondernemers' van gemeenten die een vroeger traject liepen, betreffende het thema van het specifieke 'klimaatatelier voor experts', toegelicht.

Na de inleiding gingen de experts aan de slag in twee interactieve workshops van 1 uur. Dit liet de experts toe input te geven rond twee concrete deelonderwerpen van het thema. Voor de verschillende workshops werden de volgende deelonderwerpen behandeld:

- Energie efficiëntie:
 - » Hoe komen tot succesvolle collectieve renovaties;
 - » Slim energiegebruik;
 - » Mensen meenemen in het warmteverhaal.
- Ruimte voor groen en water:
 - » Landbouw als partner in de open ruimte;
 - » Samenwerken in de publieke ruimte;
 - » Daken en tuinen in de spotlight;

- Lokaal circulair:
 - » Water in en rond het bedrijf;
 - » Energiedelen in de praktijk;
 - » Deelmobiliteit.

- Hernieuwbare energie:
 - » Van plan naar actie;
 - » Slimme e-mobiliteit: waar, hoe en wanneer laden?
 - » Hoe draagvlak creëren voor de energietransitie.

Elk klimaatatelier werd afgesloten met een netwerkmoment.

Een samenvatting van de verzamelde input gedurende de 'klimaatateliers voor experts' kan teruggevonden worden in annex 3.

■ Interne werking binnen de gemeente

De thema's die aan bod komen binnen het Burgemeestersconvenant 2030 beperken zich niet tot de verantwoordelijkheden van de schepen bevoegd voor milieu, energie, duurzaamheid en/of klimaat en de milieu- en/of duurzaamheidsambtenaar. Om een gedragen plan binnen de interne werking van de gemeenten te hebben, dienen een groot aantal politiek bevoegden en diensten betrokken te worden bij de opmaak en de uitvoering van het plan.

Om het beoogde bereik te hebben stelde de gemeente (onder de leiding van de voor CoM 2030 bevoegde schepen en ambtenaar) een werkgroep op. Algemeen kan gesteld worden dat volgende mandatarissen en vertegenwoordigers deel kunnen uitmaken van deze werkgroep:

- Schepen(en) van leefmilieu, ruimtelijke ordening, woonbeleid, mobiliteit, lokale economie, patrimonium, toerisme, sport, groenbeheer en -onderhoud, land-, tuin- en bosbouw, integraal waterbeleid, onderwijs, veiligheid, energiebeleid en nutsvoorzieningen;
- Burgemeester;
- Diensten milieu, duurzaamheid;
- Dienst mobiliteit;
- Diensten sociale zaken en huisvesting;
- Dienst ruimtelijke ordening;
- Dienst patrimonium, technische dienst;
- Diensten sport, cultuur, jeugd, senioren;
- Dienst voor lokale economie;
- Communicatiedienst.

WVI organiseerde fysieke bijeenkomsten met de interne werkgroep van de gemeente om tot het klimaatplan te komen. Op deze bijeenkomsten werden de uitdagingen van het Burgemeestersconvenant 2030 en de mogelijke acties toegelicht en de resultaten uit de inventarisatie-oefeningen en het participatietraject voorgesteld. De interne werkgroep evalueerde vervolgens intern de mogelijke toekomstige acties. Deze toekomstige acties koppelen de visie en de streefdoelen van het Burgemeestersconvenant 2030 aan de langetermijnstrategie en –visie van de gemeente. Het integreren van het Burgemeestersconvenant 2030 in de meerjarenplanning maakt structurele veranderingen op lange termijn mogelijk.

3.2.2. Aanpak bij de uitvoering van het duurzaam energie- en klimaatactieplan

De uitvoer van het duurzaam energie- en klimaatactieplan wordt opgevolgd door de kerngroep, via het halfjaarlijks overleg. De kerngroep bestaat hierbij uit de bevoegde schep en de betrokken ambtenaar. Dit halfjaarlijks overleg wordt getrokken door WVI vanuit diens functie als territoriaal coördinator voor het Burgemeestersconvenant. Het halfjaarlijks overleg wordt steeds georganiseerd voor een groep van gemeenten uit dezelfde regio. Voor Wielsbeke zal deze groep bestaan uit gemeenten uit de regio Midden-West-Vlaanderen. De kerngroep kan volgens noodzaak aangevuld worden met bijkomende bevoegde mandatarissen en ambtenaren (zie ook 'Overkoepelende maatregelen').

Het halfjaarlijks overleg wordt door WVI eveneens ingezet om verder te werken met relevante stakeholders binnen de verschillende sectoren. Daartoe zal per halfjaarlijks overleg een luik voorzien worden rond een welbepaald thema of een concrete actie, waarbij de stakeholders actief rond dit thema of deze actie mee uitgenodigd worden. Het doel van deze formule is een concrete uitwisseling tussen de gemeenten en de stakeholders op te zetten, te bespreken wie welke actie dient te ondernemen en hoe elkaars werking kan versterkt worden, om op deze manier een gedragen uitvoering van het actieplan te verkrijgen.

INVENTARISATIE

1. CO₂-UITSTOOT IN DE GEMEENTE WIELSBEKE

1.1. In het jaar 2011

Binnen het convenant wordt gewerkt op de energiegebonden CO₂-uitstoot. Deze CO₂-uitstoot is een rechtstreeks gevolg van het energieverbruik. Bijgevolg kan de CO₂-uitstoot gebruikt worden als indicator om de hoeveelheid energieverbruik, de energie-efficiëntie en de aangewende hoeveelheid hernieuwbare energie in kaart te brengen.

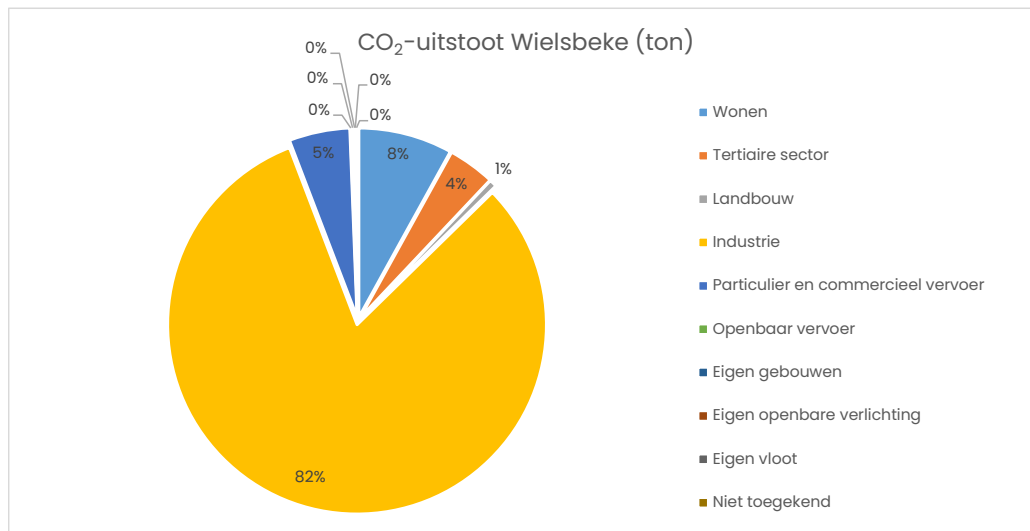
In opdracht van de Vlaamse overheid stelde VITO een Excel-tool op waarbij aan de hand van het energieverbruik en de CO₂-emissiefactoren per jaar automatisch de CO₂-uitstoot wordt berekend voor het grondgebied van een gekozen gemeente. De emissiefactor van een fossiele brandstof staat daarbij voor de hoeveelheid CO₂ die vrijkomt bij de verbranding per eenheid van deze brandstof. De emissiefactor van hernieuwbare energie is gelijkgesteld aan nul.

Door CoM 2030 te ondertekenen engageert de gemeente zich om de CO₂-uitstoot op het grondgebied met 40% te verminderen ten opzichte van het gekozen referentiejaar 2011.

De CO₂-emissies van volgende sectoren zijn in rekening gebracht in het klimaatactieplan:

- Gebouwen met inbegrip van installaties en voorzieningen voor zowel de residentiële sector (wonen), de tertiaire sector als het patrimonium van de gemeenten (verplichte sectoren);
- Mobiliteit, met name particulier en commercieel vervoer, openbaar vervoer en de gemeentelijke vloot (verplichte sectoren). Hierbij wordt de mobiliteit op snelwegen buiten beschouwing gelaten.
- Gemeentelijke openbare verlichting (verplichte sector);
- Gebouwen met inbegrip van installaties en voorzieningen voor industrie (niet-ETS) (keuzesector);
- Gebouwen met inbegrip van installaties en voorzieningen voor landbouw (keuzesector): de meegenomen emissies beperken zich net zoals in de andere sectoren tot de emissies ten gevolge van energieverbruik. Emissies ten gevolge van natuurlijke processen (bvb. methaan (CH₄)-uitstoot door vee) worden in het Burgemeestersconvenant niet meegenomen.
- Lokale energieproductie (elektriciteit en warmte/koude).

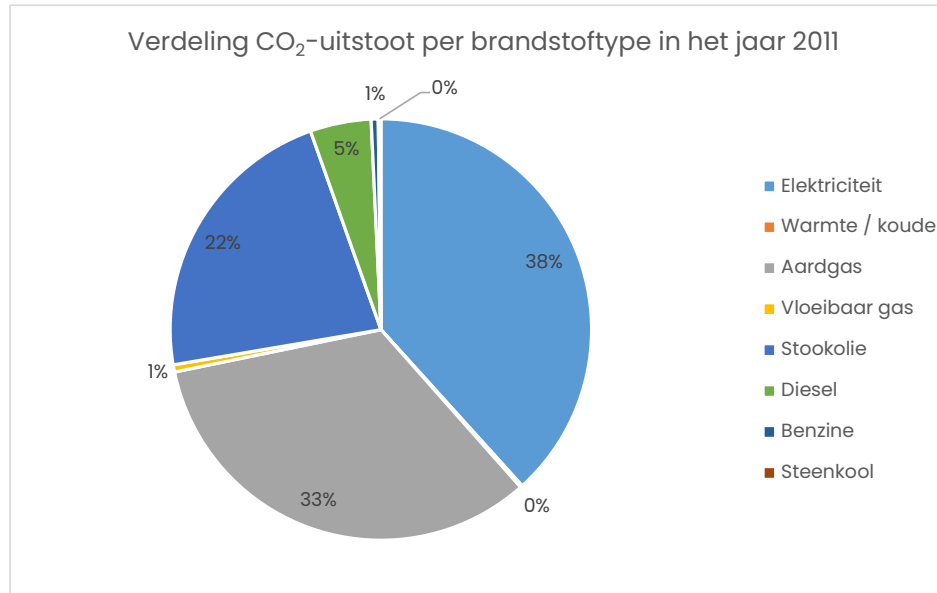
Natuur wordt in dit kader niet meegenomen binnen het luik klimaatmitigatie (het beperken van de energiegebonden CO₂-uitstoot). Binnen het luik klimaatadaptatie komt natuur wel aan bod.

Grafiek 2: Verdeling van de CO₂-uitstoot van de gemeente Wielsbeke in het referentiejaar 2011 over de verschillende sectoren

De sector industrie is verantwoordelijk voor 82% van de uitstoot in Wielsbeke. Dit komt hoofdzakelijk door de aanwezigheid van een aantal grote ETS-bedrijven binnen Wielsbeke. Hierna zijn de sector wonen, het particulier en commercieel vervoer en de tertiaire sector de belangrijkste sectoren wat betreft de CO₂-uitstoot. De sector 'niet toegekend' omvat de verbruiken die door de netbeheerder (de dataleverancier) niet toegekend zijn aan een specifieke sector. VITO maakt hieromtrent geen verdere eigen aannames.

Om tot 40% CO₂-reductie te komen, dient vooreerst ingezet te worden op het beperken van de energievraag in de verschillende sectoren. Daarnaast zal er aanzienlijk moeten ingezet worden op de productie van hernieuwbare energie op het grondgebied.

Grafiek 3: Verdeling van de CO₂-uitstoot per brandstoftype in het referentiejaar 2011

Elektriciteit is verantwoordelijk voor meer dan een derde van de CO₂-uitstoot (38%). Aardgas en stookolie gebruikt voor de verwarming van de gebouwen zijn samen goed voor meer dan de helft van de uitstoot (55%). Diesel en benzine gebruikt voor transport zijn goed voor 6% van de CO₂-uitstoot.

1.2. In het jaar 2030 zonder bijkomende maatregelen

De CO₂-uitstoot in het jaar 2030 zonder dat er bijkomende maatregelen bovenop het wettelijk verplichte kader worden genomen, wordt weergegeven door het BAU-scenario of Business as usual-scenario. In opdracht van de Vlaamse overheid (Departement Omgeving) stelde VITO een maatregelentool op waarmee dit scenario kan berekend worden.

Het BAU-scenario is in de voor dit plan gebruikte versie van de maatregelentool gebaseerd op de CO₂-uitstoot in het jaar 2017. Om de CO₂-uitstoot in het jaar 2030 in te schatten, maakt de maatregelentool gebruik van autonome evoluties en het besliste Europese, federale en Vlaamse beleid.

De autonome evoluties worden beschouwd als evoluties waarop de lokale overheden geen impact hebben. Er wordt rekening gehouden met de EPB-norm voor nieuwbouw, de euronormen voor

transport, de bevolkingsgroei, de economische groei en eco-design. Voor het Vlaamse beleid werd uitgegaan van het Vlaams klimaatplan.

De tool maakt een inschatting van de CO₂-uitstoot in volgende sectoren: wonen, tertiaire sector, industrie, particulier en commercieel vervoer, landbouw, openbaar vervoer en openbare verlichting. De inputdata zijn gemeente specifiek.

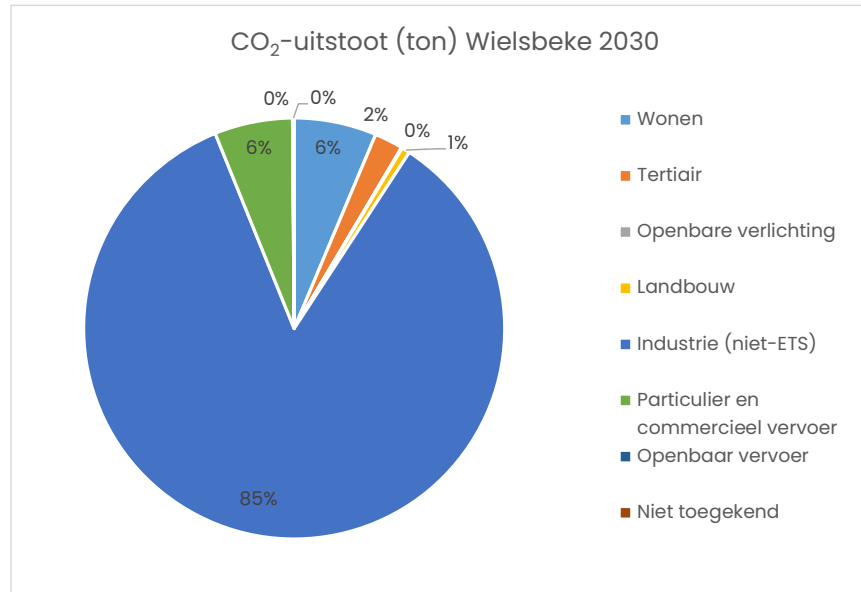
De resultaten van het BAU-scenario voor Wielsbeke kunnen in onderstaande tabel worden teruggevonden.

Tabel 2: Evolutie van de CO₂-uitstoot in ton per sector (2011 - 2019 - 2030) wanneer er geen verdere actie wordt ondernomen

SECTOR	CO ₂ -UITSTOOT 2011 (TON)	CO ₂ -UITSTOOT 2019 (TON)	PROCENTUEEL VERSCHIL 2011-2019	CO ₂ -UITSTOOT 2030 (TON)	PROCENTUEEL VERSCHIL 2011-2030
Wonen	17.450	15.026	-14%	14.108	-19%
Tertiair	9.216	5.207	-44%	4.881	-47%
Industrie (niet-ETS)	176.970	205.560	+16%	188.746	+7%
Particulier en commercieel vervoer	11.312	12.711	+12%	13.379	+18%
Landbouw	1.392	1.441	+3%	1.391	+0%
Openbare verlichting	208	188	-10%	175	-16%
Openbaar vervoer	116	94	-19%	82	-29%
Niet toegekend	441	186	-58%	210	-52%
TOTAAL	217.105	240.412	+11%	222.973	+3%

Door deze voorspelde evoluties stijgt de totale CO₂-uitstoot op het grondgebied van Wielsbeke met 3% in het BAU- scenario. Deze stijging in CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door een verwachte stijging in de sectoren industrie en particulier en commercieel vervoer. Het aandeel van de sectoren industrie

en particulier en commercieel vervoer stijgt respectievelijk van 82% en 5% in 2011 naar 85% en 6% in 2030. Het aandeel van de sector wonen daalt van 8% in 2011 naar 6% in 2030.

Grafiek 4: Aandeel CO₂-uitstoot per sector in het jaar 2030

Om effectief 40% CO₂-reductie te bekomen in het jaar 2030 ten opzichte van het referentiejaar 2011, wordt de voorspelde stijging in CO₂-uitstoot van 3% tegen 2030 meegenomen in het actieplan. De verwachte evoluties binnen het BAU-scenario tegen 2030 worden bijgevolg ook meegenomen in dit klimaatplan.

1.3. Rapport klimaat en energie – provincies.incijfers.be

1.3.1. Wonen

In 2022 telde Wielsbeke 9.912 inwoners of 4.034 huishoudens. Het aantal woonegelegenheden steeg met 9,9% tussen 2011 en 2022. Dit betekent dat er 466 extra woonegelegenheden bijkwamen in Wielsbeke in deze periode.

Tussen 2011 en 2020 steeg het aantal huishoudens met 10,6%. Daartegenover daalde het totaal energieverbruik van de huishoudens met 9,2%. Deze daling is kleiner dan in West-Vlaanderen (-13,1%) en in het Vlaams gewest (-12,9%).

Van het totaal energieverbruik van de woningen gaat er 22,4% naar elektriciteit, 69,6% naar fossiele brandstoffen en 8,0% naar overig. Overig verwijst hier naar hernieuwbare warmte (hout, zonneboilers en warmtepompen). Fossiele brandstoffen worden hoofdzakelijk gebruikt voor verwarming en sanitair warm water.

In 2020 bedroeg het gemiddeld elektriciteitsverbruik van een huishouden in Wielsbeke 4,07 MWh. Dit is iets meer dan het gemiddeld elektriciteitsverbruik in West-Vlaanderen (3,88 MWh) en in het Vlaams Gewest (3,86 MWh).

Het gemiddeld verbruik van fossiele brandstoffen per huishouden in Wielsbeke in 2020 bedroeg 12,65 MWh. In West-Vlaanderen bedroeg het gemiddeld verbruik van fossiele brandstoffen per huishouden in 2020 11,81 MWh, in het Vlaams Gewest 12,57 MWh.

1.3.2. Mobiliteit

Het rapport klimaat en energie Wielsbeke op provincies.incijfers.be vermeldt de volgende cijfers voor mobiliteit.

Tabel 3: Evolutie van de publieke laadpunten voor elektrische wagens in Wielsbeke (2021 -2023)

	2021	2022	2023
Publieke laadpunten	6	18	26

Tabel 3 geeft de evolutie van de publieke laadpunten voor elektrische wagens in Wielsbeke weer tussen 2021 en 2023. Er kan een stijging, van 6 naar 26 laadpunten, worden waargenomen tussen 2021 en 2023.

Tabel 4: Evolutie ingeschreven speedpedelecs in Wielsbeke

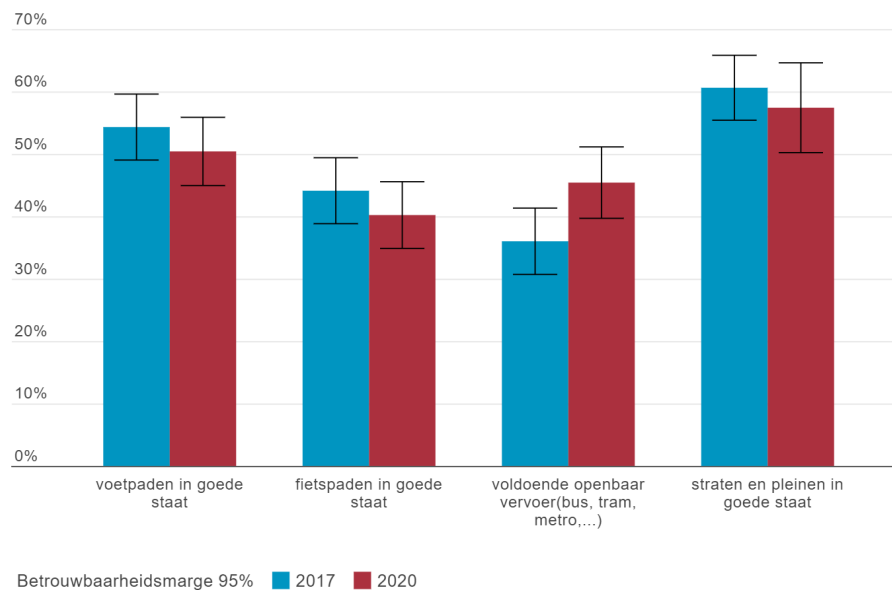
	WIELSBEKE
2017	2
2018	3
2019	18
2020	26
2021	40
2022	53

In tabel 4 kan de evolutie van het aantal ingeschreven speedpedelecs te Wielsbeke worden terug gevonden. Het aantal ingeschreven speedpedelecs steeg van 2 in 2017 naar 53 in 2022.

Tabel 5: Evolutie van het dominant vervoersmiddel voor woon-werkverkeer (%)

	2017	2020
	WIELSBEKE	WIELSBEKE
Te voet	4,2%	1,9%
Fiets	10,7%	15,7%
Openbaar vervoer	13,4%	11,7%
Auto	67,3%	67,9%
Andere	4,5%	2,8%

De evolutie van het dominant vervoersmiddel voor woon-werkverkeer kan teruggevonden worden in tabel 5. In 2017 gaven 10,7% van de respondenten aan de fiets als dominant vervoersmiddel voor woon-werkverkeer te gebruiken t.o.v. 15,7% in 2020. Dit betekent een mooie stijging. De woon-werk verplaatsingen te voet en via het openbaar vervoer daarentegen kenden een daling in diezelfde periode van respectievelijk 4,2% naar 1,9% en van 13,4% naar 11,7%. Zowel in 2017 als in 2020 stelden 67% van de respondenten de wagen als dominant vervoersmiddel voor woon-werkverkeer te gebruiken.

Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Grafiek 5: Evolutie van tevredenheid over infrastructuur en openbaar vervoer in Wielsbeke, % respondenten die het eens zijn t.o.v. respondenten (2017 en 2020)

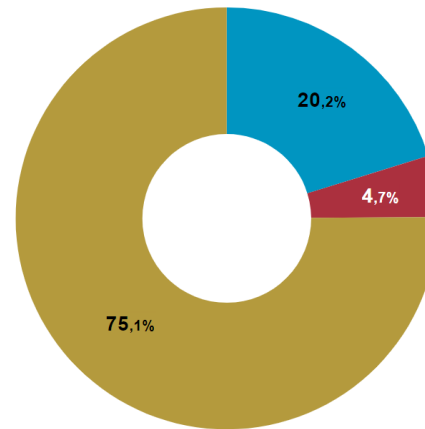
Grafiek 5 geeft de evolutie van tevredenheid over infrastructuur en openbaar vervoer tussen 2017 en 2020 weer in Wielsbeke. Er kan een daling van de tevredenheid worden vastgesteld voor de staat van de voet- en fietspaden, de straten en de pleinen. De tevredenheid over het aanbod van het openbaar vervoer is daarentegen toegenomen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de wijzigingen in tevredenheid niet statistisch significant zijn.

1.3.3. Landbouw

Wielsbeke valt volgens de landbouwtyperingskaart van het departement Landbouw en Visserij in de categorie 'specialisatie intensieve veehouderij'.

In totaal zijn er 56 bedrijven met landbouwproductie in Wielsbeke. Van deze 56 bedrijven behoren er 3 tot de grootste varkens- en pluimveebedrijven. Één van deze bedrijven is een biologisch landbouwbedrijf.

In grafiek 6 kan het verbruik door de landbouw per energiedrager in het jaar 2020 worden terug gevonden. Het grootste energieverbruik (75,1%) is afkomstig van de energiedrager 'andere fossiele brandstoffen'. Deze 'andere fossiele brandstoffen' omvatten o.a. stookolie, propaan, butaan, LPG en steenkool. Elektriciteit is met 20,2% verantwoordelijk voor het tweede grootste energieverbruik en aardgas vertegenwoordigt 4,7% van het energieverbruik door de landbouwsector in Wielsbeke.

■ elektriciteit ■ aardgas
■ andere fossiele brandstoffen ■ warmte

Bron: VEKA | provincies.incijfers.be

Grafiek 6: Verbruik door landbouw per energiedrager in Wielsbeke, % t.o.v. totaal energieverbruik in de landbouw (2020)

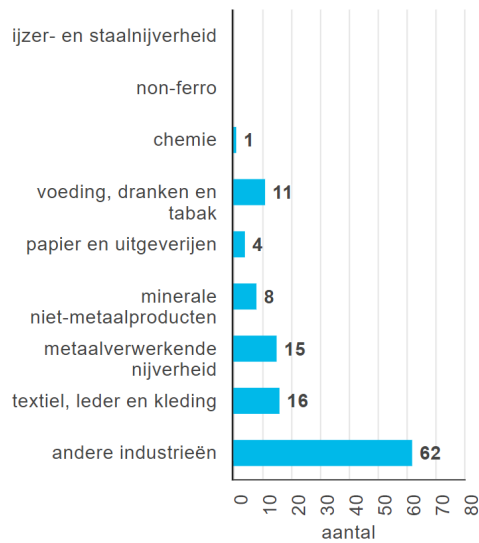
1.3.4. Industrie

Om de industrie van Wielsbeke te karakteriseren kan gebruik gemaakt worden van de aanwezige subsectoren op het grondgebied alsook van de grootte van de verschillende ondernemingen. De grafieken 7 en 8 geven respectievelijk het aantal vestigingen per industriële subsector en de loontrekende tewerkstelling in de industriële subsector weer.

Grafiek 7 geeft aan dat het grootste aantal vestigingen in Wielsbeke zich bevindt binnen de subsector 'andere industrieën'. Onder 'andere industrieën' horen o.a. de bouwsector (aanleg wegen en spoorwegen, civieltechnische werken, elektriciteits- en loodgieterswerken, afwerken van gebouwen, ...) en het vervaardigen van meubelen en producten uit kunststof thuis.

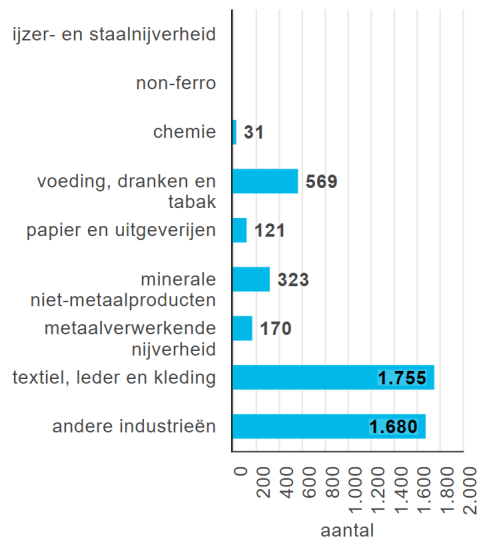
De tweede en derde grootste subsectoren zijn de subsector 'textiel, leder en kleding' en de metaalverwerkende nijverheid met respectievelijk 16 en 15 vestigingen.

De loontrekkende tewerkstelling wordt weergegeven in grafiek 8. De subsector andere industrieën zorgt met 62 ondernemingen voor 1.680 loontrekkende tewerkstellingen. De 16 bedrijven werkzaam in de subsector 'textiel, leder en kleding' stellen 1.755 loontrekkenden tewerk en metaalverwerkende nijverheid neemt 170 tewerkstellingen voor zijn rekening.

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 7: Vestigingen in industriële subsectoren (volgens de energiebalans) in Wielsbeke (2022)

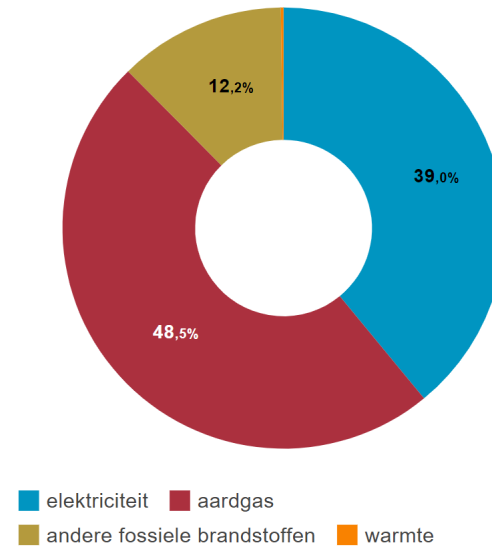

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 8: Loontrekkende tewerkstelling in industriële subsectoren (volgens de energiebalans) in Wielsbeke (2022)

Het verbruik van de industrie per energiedrager kan teruggevonden worden in grafiek 9. De verbruiken van aardgas en elektriciteit werden aangeleverd door de netbeheerder Fluvius. De andere verbruiken werden door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) ingeschat aan de hand van de Vlaamse verbruiken per subsector. Warmte staat hoofdzakelijk voor warmte geproduceerd door niet-hernieuwbare warmtekrachtkoppelinginstallaties (WKK's).

Voor Wielsbeke bestaat 48,5% van het energieverbruik in de industrie uit Aardgas. Elektriciteit is goed voor 39,0% van het verbruik. Het verbruik van andere fossiele brandstoffen bedraagt 12,2%.

Bron: VEKA | provincies.incijfers.be

Grafiek 9: Verbruik door industrie per energiedrager in Wielsbeke, % t.o.v. totaal verbruik door industrie (2020)

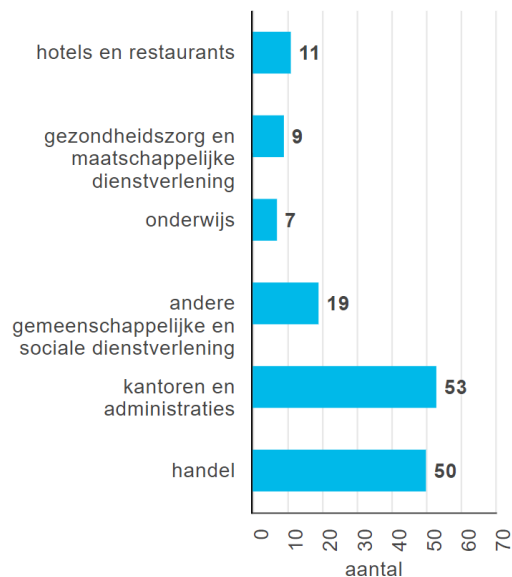
1.3.5. Tertiaire sector

Om de tertiaire sector van Wielsbeke te karakteriseren kan gebruik gemaakt worden van de aanwezige subsectoren op het grondgebied alsook van de grootte van de verschillende ondernemingen. De grafieken 10 en 11 geven respectievelijk het aantal vestigingen per tertiaire subsector en de loontrekkende tewerkstelling in de tertiaire subsector weer.

Grafiek 10 geeft weer dat het grootste aantal bedrijven binnen de tertiaire sector in Wielsbeke werkzaam zijn binnen de subsectoren 'kantoren en administraties' en 'handel' met respectievelijk 53 en 50 bedrijven. Uit grafiek 11 kan worden afgeleid dat de 53 bedrijven binnen de subsector 'kantoren en administraties' 778 loontrekkenden te werk stellen. De subsector 'handel' stelt 430 loontrekkenden te werk.

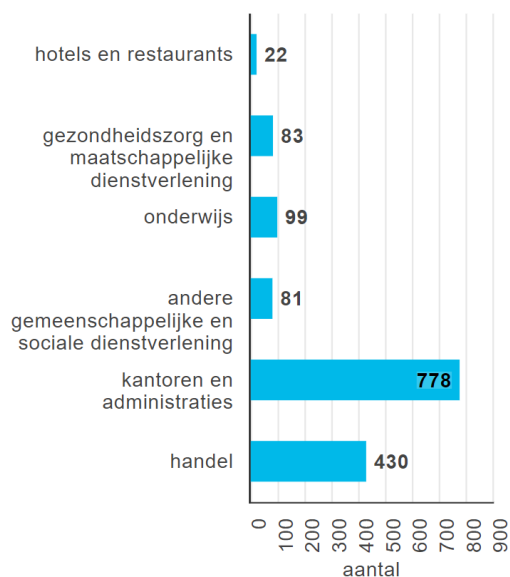
Grafiek 11 toont eveneens de grootte van de subsectoren 'gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' en 'onderwijs' aan. De subsector 'gezondheidszorg en maatschappelijke

dienstverlening' stelt 83 loontrekkenden te werk binnen 9 instellingen (grafiek 11). De subsector 'onderwijs' is goed voor 99 loontrekkend tewerkgestelden voor slechts 7 instellingen.

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 10: Vestigingen in de tertiaire subsectoren (volgens de energiebalans) in Wielsbeke (2022)

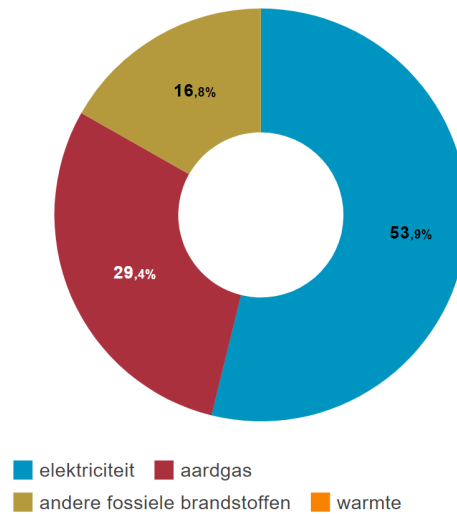

Bron: RSZ | provincies.incijfers.be

Grafiek 11: Loontrekkende tewerkstelling in de tertiaire subsectoren (volgens de energiebalans) in Wielsbeke (2022)

Het verbruik van de tertiaire sector per energiedrager kan teruggevonden worden in grafiek 12. De verbruiken van aardgas en elektriciteit werden aangeleverd door de netbeheerder Fluvius. De andere verbruiken werden door VEKA ingeschat aan de hand van de Vlaamse verbruiken per subsector. Warmte staat hoofdzakelijk voor warmte geproduceerd door niet-hernieuwbare warmtekrachtkoppelinginstallaties (WKK's).

Voor Wielsbeke bestaat 53,9% van het energieverbruik in de tertiaire sector uit elektriciteit. Aardgas is goed voor 29,4% van het verbruik. Het verbruik van andere fossiele brandstoffen bedraagt 16,8%.

Bron: VEKA | provincies.incijfers.be

Grafiek 12: Verbruik door tertiair per energiedrager in Wielsbeke, % t.o.v. totaal verbruik door tertiair (2020)

1.3.6. Lokale hernieuwbare energieproductie

De geschatte lokale energieproductie van groene stroom in de periode 2011 tot 2020 wordt weergegeven in tabel 6. WKK staat hierbij voor warmtekrachtkoppelingen die uitsluitend draaien op biomassa of biogas.

Lokaal werd in Wielsbeke groene stroom geproduceerd door PV-installaties en windturbines in 2020.

De productie van hernieuwbare elektriciteit door PV-installaties steeg van 7.464,29 MWh in 2011 tot 15.460,62 MWh in 2020. Op 1 januari 2022 werd in Wielsbeke nog maar 6,8% van het zonnepotentieel van de daken benut. Voor West-Vlaanderen was dit 6,5% en voor het Vlaams Gewest 7,4%.

Sinds 2014 werd ook energie opgewekt via windmolens, namelijk zo'n 14.145,00 MWh. In 2020 werd 18.860,00 MWh aan windenergie opgewekt.

Tabel 6: Evolutie van de productie van hernieuwbare elektriciteit in MWh in Wielsbeke (2011 - 2020)

PRODUCTIE ELEKTRICITEIT - WIELSBEKE					
	PV-INSTALLATIES TOTAAL	WINDTURBINES	WATERKRACHT	WKK	OVERIGE INSTALLATIES
2011	7.464,29	0	0	0	0
2012	8.826,57	0	0	0	0
2013	8.883,46	0	0	0	0
2014	8.940,19	14.145,00	0	0	0
2015	9.025,77	14.145,00	0	0	0
2016	9.275,18	18.860,00	0	0	0
2017	9.646,69	18.860,00	0	0	0
2018	10.050,43	18.860,00	0	0	0
2019	11.735,75	18.860,00	0	0	0
2020	15.460,62	18.860,00	0	0	0
Eenheid	MWh				
Bron	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap en Fluvius - PV provincies.incijfers.be				
	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, Fluvius en Elia - Windenergie provincies.incijfers.be				
	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap provincies.incijfers.be				

2. RISICO-EN KWETSBAARHEIDSANALYSE OP VLAK VAN KLIMAAT

Voor Vlaanderen zijn er vanaf 1833 meteorologische metingen voor Ukkel beschikbaar. Hierdoor wordt het mogelijk de evolutie in de gemeten parameters tot op heden te analyseren en de klimaatverandering te documenteren. Prognoses op vlak van toekomstige klimaatverandering worden gebaseerd op klimaatmodellen, zowel mondiaal, regionaal (Europees) als lokaal (Vlaanderen/België).

In annex 4 is de uitgebreide risico- en kwetsbaarheidsanalyse voor Wielsbeke opgenomen. Deze is hoofdzakelijk opgebouwd met gebruik van 2 instrumenten: het MIRA Klimaatrapport 2015 en de impacttool van het Klimaatportaal Vlaanderen. Het MIRA Klimaatrapport 2015 behandelt de waargenomen en toekomstige klimaatveranderingen, en geeft aan de hand van verschillende scenario's over broeikasgasuitstoot en bevolkingsgroei de ranges in klimaatverandering met tijdshorizon 2030, 2050 en 2100. Het MIRA Klimaatrapport baseert zich hiervoor op een 200-tal mondiale klimaatmodellsimulaties, maar deze zijn te grof van ruimtelijke resolutie om specifieke elementen voor Vlaanderen in beeld te brengen. De effecten en mogelijke impact van klimaatverandering verschillen echter ook lokaal.

Het Klimaatportaal Vlaanderen toont daarover meer fijnmazige kaarten voor het huidige klimaat en prognoses tot 2100. Dit maakt het mogelijk zowel op het Vlaamse niveau als tot op het niveau van een gemeente om uitspraken te doen.

In het Klimaatportaal is het mogelijk de resultaten voor het huidige klimaat te vergelijken met deze voor het hoog- impactscenario, met uitzondering voor zeespiegelstijging waar het midden-scenario getoond wordt, en dit voor 2030, 2050, 2075 en 2100. In het hoog-impactscenario wordt uitgegaan van hoge broeikasgasconcentraties door het uitblijven van klimaatbeleid en een hoge groei van de wereldbevolking. De keuze om enkel dit scenario en de impact ervan op het portaal te tonen is vanuit 2 redenen ingegeven:

- Het hoog-impactscenario is niet langer uit te sluiten;
- Het hoog-impactscenario biedt een goed referentiekader om Vlaanderen meer weerbaar en klimaatbestendig te maken wanneer geanticipeerd wordt op de mogelijke klimaatverandering. De werkelijke klimaatverandering zal, zoals gesteld in het eindrapport Klimaatportaal Vlaanderen, met hoge waarschijnlijkheid liggen tussen het huidig klimaat en het hoog-impactscenario. Waar precies is onbekend, gezien dit sterk afhankelijk is van de toekomstige uitstoot van broeikasgassen.

Gezien het Klimaatportaal de informatie van het MIRA Klimaatrapport 2015 heeft opgenomen en verder heeft verfijnd en geactualiseerd, is dit de belangrijkste basis voor de analyse voor Wielsbeke.

Bovendien is het Klimaatportaal in oktober 2021 en december 2022 grondig vernieuwd, waardoor daar de meest actuele informatie op het niveau van Vlaanderen en gemeenten te vinden is.

De analyse is als volgt opgebouwd:

- Beschrijving van de primaire klimaateffecten (ook klimaattoestanden genoemd) nl. de directe meteorologische parameters (zoals temperatuur, neerslag en wind) en hun veranderingen.
- Beschrijving van de secundaire klimaateffecten, die ontstaan onder invloed van de primaire klimaateffecten, het gaat dan over bvb. droogte, hitte en wateroverlast.
- Beschrijving van de impact en kwetsbaarheid in de regio voor de verschillende sectoren.

De belangrijkste elementen uit de analyse worden hieronder samengevat, de uitgebreide analyse is zoals vermeld, opgenomen in annex 4.

2.1. Primaire klimaateffecten

2.1.1. Temperatuur

De jaargemiddelde temperatuur bedraagt voor Wielsbeke in het huidig klimaat 10,0°C. Dit kan onder het hoog-klimaatscenario in 2100 toenemen met 6,1°C tot 16,1°C.

De stijging in gemiddelde zomertemperatuur (juni-juli-augustus) is groter en bedraagt 8,0°C, wat het gemiddelde op 24,8°C brengt. Voor de gemiddelde wintertemperatuur (december-januari-februari) is deze stijging met 5,4°C lager, dit brengt het gemiddelde op 8,8°C in 2100.

2.1.2. Neerslag

Globaal valt in het hoog-klimaatscenario op jaarbasis meer neerslag te noteren tegen 2100. Van een gemiddelde jaarlijkse neerslag van 774,0 mm gaat het naar 976,7 mm voor Wielsbeke, dit is een stijging met 26%.

Wat opvalt is de grondige verschuiving in het neerslagpatroon, waarbij enerzijds de winterneerslag toeneemt met 29% tot 254,2 mm in 2100 en de zomerneerslag sterk afneemt met 39% tot 109,1 mm. Het aantal dagen met neerslag (i.e. 0,1 mm neerslag of meer per dag) neemt in de regio sterk af, van 191,0 dagen nu naar 127,0 dagen in 2100.

Uit bovenstaande valt af te leiden dat in het hoog-impactscenario meer neerslag valt op minder dagen doorheen het jaar. Er wordt bijgevolg ook een stijging voorspeld in het voorkomen van extreme neerslag. Extreme buien met een retourperiode van 1 jaar gaan van 28,9 mm per bui naar 39,5 mm

per bui in 2100, een toename met 37%. Extreme buien met een retourperiode van 20 jaar zullen tegen 2100 voor Wielsbeke 97,6 mm neerslag per bui bevatten, daar waar het nu om 57,7 mm gaat. Dit is een stijging met 69%.

Het aantal dagen met zware neerslag, i.e. 20 mm of meer neerslag op een dag, stijgt van 3,2 dagen in het huidig klimaat naar 14,3 dagen in 2100.

2.1.3. Potentiële evapotranspiratie (maat voor verdamping)

De waterbeschikbaarheid voor mensen, dieren en planten wordt naast de hoeveelheid neerslag ook bepaald door de verdamping. Een maat voor deze verdamping is de evapotranspiratie, dit is de samentrekking van evaporatie, i.e. waterafgifte door de bodem en oppervlaktewater, en van transpiratie, i.e. waterafgifte door vegetatie.

De maximaal mogelijke evapotranspiratie is deze die optreedt indien er steeds voldoende water beschikbaar zou zijn. Dit is de potentiële evapotranspiratie (PET) en wordt uitgedrukt in mm.

Temperatuur is een bepalende factor voor deze verdamping.

Onder het hoog klimaatscenario stijgt de potentiële evapotranspiratie op jaarbasis van 542 mm nu naar 684 mm in 2100. In de zomer (juni-juli-augustus) is er in huidig klimaat een potentiële evapotranspiratie van 249,2 mm voor de gemeente. In verhouding met de huidige zomerneerslag is dit 140%. In 2100 bedraagt de potentiële evapotranspiratie 306,3 mm, 281% in verhouding met de zomerneerslag. Het neerslagtekort wordt dus sterk groter in de zomerperiode.

2.1.4. Wind

De gemiddelde jaarlijkse windsnelheid blijft volgens het Klimaatportaal redelijk stabiel, met een evolutie van 4,8 m/s nu naar 5,0 m/s in 2100. In deze regio is de gemiddelde windsnelheid hoger dan voor Vlaanderen (4,5 m/s nu en 4,6 m/s in 2100).

Gelet op de moeilijke voorspelbaarheid van extreme wind zoals stormen wordt daarover in het Klimaatportaal geen uitspraak gedaan.

2.2. Secundaire klimaateffecten

2.2.1. Wateroverlast, overstroming en zeespiegelstijging

Er zijn drie types overstromingen te onderscheiden: fluviale overstromingen (vanuit waterlopen), pluviale overstromingen (door directe regenval en oppervlakkige afvloeï) en overstromingen door zeespiegelstijging.

Via de website www.waterinfo.be/overstromingsrichtlijn kunnen gedetailleerde overstromingskaarten geconsulteerd worden. Ze geven voor de drie types overstromingen een beeld van de overstroombare gebieden voor verschillende scenario's (kleine (T1000), middelgrote (T100) en grote kans (T10)) en dit zowel voor huidig als voor toekomstig klimaat. Bij de gevaarkaarten is de omvang en de waterdiepte opgenomen voor de fluviale en pluviale overstromingen en de overstromingen vanuit zee. Bij pluviale overstromingen en kustoverstromingen is ook de stroomsnelheid opgenomen.

Het klimaatportaal spreekt over overstromingen vanuit waterlopen (fluviaal) en over wateroverlast door intense neerslag (pluviaal). De overstromingsgevaarkaarten op het Klimaatportaal Vlaanderen zijn samengesteld op basis van de hierboven genoemde fluviale overstromingskaarten en de informatie binnen het thema wateroverlast is gebaseerd op de pluviale overstromingskaarten. Er wordt zowel informatie gegeven over de aangroei van gevaargebied (respectievelijk overstroombaar gebied en gebied met wateroverlast) als over de waterdiepte.

De fluviale overstromingskaarten zijn niet gebiedsdekkend beschikbaar voor Vlaanderen, al ligt de gemeente Wielsbeke wel binnen het bereik van het overstromingsmodel.

Op vlak van zeespiegelstijging wordt in het Klimaatportaal de directe invloed getoond, uitgedrukt in het risico op overstroming door een 1.000-jarige stormvloed. Zeespiegelstijging heeft geen directe impact op het grondgebied van Wielsbeke.

2.2.2. Erosie

Het Klimaatportaal doet geen uitspraak over erosie in het kader van klimaatverandering. Algemeen blijkt uit literatuur dat de evolutie naar intensere buien en langere periodes van droogte leidt tot een hoger erosierisico in gebieden die nu reeds kampen met erosiegevoeligheid.

Wielsbeke is aangeduid als zeer weinig erosiegevoelig.

2.2.3. Droogte, watertekorten en grondwater

In Wielsbeke zijn er in het huidig klimaat 174,0 droge dagen, dit zijn dagen waarop minder dan 0,1 mm neerslag per dag valt. In het hoog-impact klimaatscenario kan dit tegen 2100 oplopen tot 238,0 dagen.

Deze droge dagen zijn niet gelijkmatig verspreid over het jaar. Het aantal opeenvolgende droge dagen neemt tevens toe. In het Klimaatportaal wordt dit gedefinieerd als de langste periode van opeenvolgende dagen met minder dan 0,5 mm neerslag voor een terugkeerperiode van 20 jaar. In Wielsbeke neemt zo'n aaneensluitende periode van droogte toe van 24,7 dagen nu tot 57,5 dagen in 2100.

Uit onderzoek van VMM (Impact van klimaatverandering op meteorologische droogte, 2018) blijkt dat een belangrijk aandeel van de impact van klimaatverandering op de frequentie, de duur en de magnitude van droogtes tegen het jaar 2100 te wijten zal zijn aan zowel veranderingen in evapotranspiratie als veranderingen in de neerslag. Het onderzoek wijst erop dat wanneer naast neerslag ook het effect van evapotranspiratie, waarvoor een verhoging gedurende het hele jaar verwacht wordt, meegerekend wordt in het effect van klimaatverandering op droogtes, ook op de langere termijn de toegenomen winterneerslag niet meer voldoende is om te compenseren voor de waarschijnlijk afnemende zomerneerslag en toenemende evapotranspiratie.

Veranderende neerslagpatronen en een temperatuuroename die voor een verhoogde evapotranspiratie zorgt, hebben ook een invloed op het niveau van het freatisch grondwater. Dit is de bovenste laag grondwater, die rechtstreeks in contact met het oppervlak ligt zonder een ondoorlaatbare laag er bovenop. Tegen 2050 zullen de hoogste grondwaterstanden licht toenemen door hogere neerslagverwachtingen in de wintermaanden. De laagste grondwaterstanden zullen daarentegen sterk dalen omwille van lagere neerslagverwachtingen en een verhoogde verdamping onder invloed van hogere temperaturen in de zomer. Omdat wordt voorspeld dat de daling van de grondwaterpiegel in de zomermaanden sterker zal doorwegen dan een stijging van de grondwaterstanden in de wintermaanden, valt een netto daling van de (jaar)gemiddelde grondwaterstand te verwachten. In Wielsbeke wordt een daling verwacht van 181 cm in huidig klimaat tot 214 cm in 2100.

Het aantal droge dagen voor wat betreft het grondwater, dit is wanneer het grondwaterpeil beneden de kritische drempelwaarde duikt van de 5% laagste grondwaterstanden in het huidige klimaat, neemt toe bij verdere klimaatverandering. In Wielsbeke zal het aantal droogtedagen toenemen met 13,31 dagen tegen 2030 en met 92,98 dagen tegen 2100. Ook extreem lage grondwaterstanden, die in huidig klimaat éénmaal om de 25 jaar voorkomen, keren in de toekomst met een hogere frequentie terug, namelijk om de 5,29 jaar tegen 2100 in Wielsbeke.

2.2.4. Verzilting

Verzilting is het indringen van brak of zilt zeewater tot in de wortellaag van de bodem met een opstapeling van zouten in de bodem als gevolg. Binnen Wielsbeke is verzilting geen aandachtspunt.

2.2.5. Hitte

Aanhoudende perioden van hoge temperaturen kunnen leiden tot hittegolven. Een hittegolf wordt in het Klimaatportaal met de definitie van FOD Volksgezondheid beschreven nl. als een periode van minstens drie opeenvolgende dagen met een gemiddelde minimumtemperatuur (gemiddelde over drie dagen en niet per dag) hoger dan 18,2°C en een gemiddelde maximumtemperatuur hoger dan 29,6°C.

Het aantal hittegolfdagen neemt aanzienlijk toe binnen Wielsbeke, van 2,4 dagen per jaar in huidig klimaat naar 49,5 dagen in 2100 onder het hoog klimaatscenario.

De duur en de ernst van de hittegolven nemen ook toe, wat gedefinieerd wordt door het aantal hittegolfgraaddagen per jaar. Dit aantal wordt bepaald door voor alle hittegolfdagen te berekenen hoeveel hoger de temperaturen boven de drempelwaarden liggen, met 18,2°C als drempel voor de minimum temperatuur en 29,6°C voor de maximum temperatuur. Finaal wordt de som gemaakt van het totaal van die overschrijdingen over alle hittegolfdagen in dat jaar. Hoe hoger de uitkomst, hoe ernstiger de hittestress. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het voorkomen van hittestress ruimtelijk sterk kan verschillen (bv. naargelang type bodem, verstedelijking versus landelijker gebied). Voor de gemeente neemt het aantal hittegolfgraaddagen sterk toe, van 15,6 in huidig klimaat naar 48,9 in 2030 en 334,0 in 2100.

Ook het aantal tropische dagen (dagen waarop de maximumtemperatuur gelijk of hoger is aan 30°C) en het aantal tropische nachten (nachten waarop de minimumtemperatuur hoger is dan 20°C) nemen toe. Voor Wielsbeke zijn er tegen 2100 respectievelijk 32,8 en 44,5 tropische dagen en nachten, waar dit er nu 2,9 en 0,6 zijn.

Het aantal vorstdagen neemt af in Wielsbeke, van 35,9 dagen in huidig klimaat tot 31,6 dagen in 2030 en 8,6 dagen in 2100.

2.3. Kwetsbaarheidsanalyse

In de analyse wordt de socio-economische en de ecologische kwetsbaarheid onderzocht voor verschillende sectoren. Hierbij wordt de impact van water, droogte en watertekorten en hitte behandeld.

2.3.1. Gezondheid en welzijn

De impact van klimaatverandering is niet voor iedereen hetzelfde. In het Klimaatportaal wordt specifiek aandacht besteed aan de kwetsbare instellingen, omdat zij extra kwetsbaar zijn en sneller schadelijke (gezondheids-)effecten zullen ondervinden. Kwetsbare instellingen zijn instellingen voor kinderopvang, instellingen voor onderwijs (kleuter-, lager- en buitengewoon onderwijs, excl. secundaire scholen (12-18 jaar)), ziekenhuizen en verzorgingstehuizen.

Op basis van de aangroei van het gebied met wateroverlast bij hevige regenval (afstromend water) zien we dat kwetsbare instellingen die vandaag niet in dergelijk gebied gelegen zijn, in 2050 toch bedreigd worden. In Wielsbeke gaat het in het huidige klimaat om 5,3% (of 1 instelling). Ook in 2050 blijft 5,3% (of 1 instelling) bedreigd.

In Wielsbeke zijn geen kwetsbare instellingen onderhevig aan het risico op overstroming vanuit waterlopen, noch in het huidige klimaat, noch in 2050.

Hitte heeft een belangrijke impact op gezondheid. Dit uit zich onder andere in hittestress, een toename in aandoeningen van de luchtwegen en zelfs oversterfte. In 2030 wordt 42,86% van de kwetsbare instellingen in Wielsbeke (9 instellingen) geconfronteerd met hittestress, terwijl het in het Vlaams Gewest dan om gemiddeld 31,82% van de instellingen gaat. De prognose voor 2050 is dat alle instellingen in Wielsbeke zullen worden getroffen. Vanaf 2100 is dit ook voor Vlaanderen het geval.

Een gelijkaardig beeld komt terug bij de meest kwetsbare personen, namelijk ouderen (65+ jaar) en kinderen onder de vier jaar. In 2030 wordt 35,84% van de groep in de gemeente getroffen. Tegen 2050 gaat dit om 93,83% van de groep en tegen 2100 wordt de volledige groep met hittestress geconfronteerd.

2.3.2. Gebouwen en infrastructuur

Overstromingen vanuit waterlopen en wateroverlast ten gevolge van intense neerslag kunnen beschadigingen of vernielingen veroorzaken aan gebouwen en infrastructuur. Het Klimaatportaal Vlaanderen geeft een beeld van de mogelijke impact van wateroverlast en overstroming op gebouwen.

In het huidige klimaat is 4,6% van de gebouwen in Wielsbeke (in aantal 214) onderhevig aan wateroverlast ten gevolge van intense neerslag. In 2050 stijgt dit naar 7,1% (327 gebouwen).

Het aantal gebouwen onderhevig aan overstromingen vanuit waterlopen stijgt in Wielsbeke van 0,2% (8 gebouwen) in het huidige klimaat naar 0,6% (26 gebouwen) in 2050.

In Wielsbeke is scheepvaart van belang door de aanwezigheid van de Leie, het Kanaal Roeselare – Leie, de Leiemeander t.h.v. Bavikhove en de Vertakking van Zulte. Een te hoge waterstand in de bevaarbare waterlopen kan problemen veroorzaken voor de scheepvaart wegens de beperkte doorvaarhoogte van sommige bruggen. Bij onvoldoende wateraanvoer stroomopwaarts kan het noodzakelijk zijn om de diepgang en dus de ladingshoeveelheid aan restricties te onderwerpen. Om de scheepvaart optimaal te laten verlopen, is men soms genoodzaakt restricties op te leggen aan andere watergebruikers van de bevaarbare waterlopen (bvb. oppervlaktewaterwinning voor beregning van landbouwgewassen). Het afwegingskader prioritair watergebruik tijdens droogte en waterschaarste kan gebruikt worden voor beslissingen over de te nemen maatregelen.

Ook droogte en hitte kunnen een impact hebben op infrastructuur. Spoorrails kunnen kromgetrokken worden door warmte en er is een verhoogde kans op defecten bij treinen en locomotieven. Droogte kan schade veroorzaken aan het wegdek door scheuren, warmte kan de toplaag van asfalt doen smelten en vergroot de kans op spoorvorming. Het elektriciteitsnet kan schade oplopen door bijvoorbeeld oververhitte transformatoreenheden. Deze risico's brengen naast onderhoudskosten ook indirecte kosten met zich mee zoals onderbrekingen van dienstverlening, vertragingen, enz.

2.3.3. Industrie en economie

Voor industrie wordt de bedreiging door water in huidig en toekomstig klimaat op kaart weergegeven via de website www.waterinfo.be/overstromingsrichtlijn in functie van omvang, waterdiepte en stroomsnelheid en dit zowel voor het scenario 'grote kans' (storm die om de tien jaar voorkomt) als voor het scenario 'kleine kans' (storm die om de duizend jaar voorkomt). De kaarten geven een beeld van de ernst op economisch vlak, gelet op het toekomstperspectief van een toename in kans op overstroming. Industrie kent zowel schade aan gebouwen, machines en producten als schade door productieverlies en vertraging. Het wegspoelen van schadelijke stoffen naar de omgeving creëert eveneens schade.

Toenemende droogte heeft impact op de waterbeschikbaarheid. Industrie is, na huishoudens de tweede grootste gebruiker van leidingwater. Bij grondwater en oppervlaktewater gaat respectievelijk 34% en 57% naar de industrie.

Het klimaatportaal voorspelt echter dat het aantal matig kwetsbare tot kwetsbare grondwaterwinningen binnen de gemeente Wielsbeke toeneemt van 0,00% in 2030 tot 16,67% (2 winningen) in 2100. De bedrijfszekerheid van die winningen komt in het gedrang. Zo kunnen steeds langere periodes van droogte een grote impact hebben op de waterbeschikbaarheid, met schade door productieverlies en vertraging als gevolg. De sector zet dan ook belangrijke stappen om water in het proces te zuiveren en hergebruiken. Zowel een gebrek aan koelwater als een gebrek aan productiewater hebben impact.

Ook hitte en hoge temperaturen hebben een negatieve impact op de productie en de arbeidsproductiviteit. Hogere wintertemperaturen zullen een productiviteitswinst veroorzaken, maar de kosten van arbeidsproductiviteitsverlies door warmte worden een stuk hoger ingeschat.

2.3.4. Energie en drinkwaterproductie

Winningen voor drinkwaterproductie zijn bijzonder kwetsbaar voor overstromingen met vervuild water, afkomstig van rioleringen of waterlopen, maar ook van overstroomde woningen of (landbouw)bedrijven. Daarnaast is drinkwaterproductie kwetsbaar voor droogte. In Wielsbeke zijn er geen beschermingszones voor grondwaterwinningen gelegen.

Droogte en hogere temperaturen zullen extra kosten veroorzaken voor de gecentraliseerde productie van elektriciteit in energiecentrales. Op het grondgebied van Wielsbeke bevinden zich geen dergelijke energiecentrales. Ook de transport- en distributie-efficiëntie van elektriciteit zal leiden onder de gevolgen van klimaatverandering met een hogere kostprijs als gevolg.

Hernieuwbare energieproductie zal minder gevolgen ondervinden van de klimaatverandering. Voor fotovoltaïsche zonnepanelen wordt wel een productieverlies voorzien doordat deze bij hogere temperaturen minder efficiënt werken.

Mildere winters zullen in de toekomst de warmtevraag verminderen, maar warmere zomers zullen een hogere vraag naar koeling met zich meebrengen.

2.3.5. Landbouw

Landbouw is sterk afhankelijk van water. Op het klimaatportaal worden de landbouwpercelen getoond met significante droogtestress (de landbouwgebruikspercelen waarbij de droogte-intensiteit hoger is dan 1.0, van waaraf gewassen en vegetatie beginnende betekenisvolle droogtestress ondervinden). Het is duidelijk dat de toekomstige evolutie naar minder neerslag

en meer evapotranspiratie leidt tot extra impact en de meest droogtegevoelige percelen minder geschikt kunnen worden voor (waterintensieve) teelten. In Wielsbeke is in huidig klimaat 4,0% van de landbouwpercelen onderhevig aan significante droogtestress. In 2050 evolueert dit naar 15,5% en tegen 2100 naar 18,2%. Ook de wijzigende grondwatertafels hebben een invloed op de gewasopbrengst. In Wielsbeke wordt bij 8,04% van de percelen in 2030 de gewasopbrengst getroffen door het wijzigende grondwaterregime vergeleken met het huidige klimaat. In 2100 gaat het om 40,09% van de percelen.

De landbouwsector doet nu reeds aanzienlijke inspanningen op vlak van reductie in het waterverbruik en het inzetten op het opvangen en het gebruiken van hemelwater.

De economische schade door een teveel aan water in huidig en toekomstig klimaat wordt op kaart weergegeven via de website www.waterinfo.be/overstromingsrichtlijn. In de landbouw manifesteert schade zich op twee manieren. Enerzijds is er schade bij de teelt van gewassen (o.a. ontoegankelijkheid percelen, verrotting en ziektes, wegspoelen van plantgoed), anderzijds is er schade bij veehouderijen (overstromen van gebouwen en weides).

2.3.6. Natuur en ecosysteemdiensten

De klimaatrobuustheid van natuur in Vlaanderen wordt bedreigd door de aanzienlijke versnippering en de kleine oppervlaktes van de gebieden. Wielsbeke heeft relatief weinig waardevolle ecotopen in vergelijking met de provincie West-Vlaanderen.

In Wielsbeke zijn geen Natura2000-gebieden (vogelrichtlijngebied en/of habitatrictlijngebied) gesitueerd. Het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)-gebied in de gemeente bedraagt 2,7% van de totale oppervlakte.

Natuur is op zich relatief bestand tegen overstromingen en kan een waterbergende functie opnemen, maar dit is wel afhankelijk van de watertolerantie van het ecosysteem en de hoeveelheid en kwaliteit van het water. Overstromingen vanuit waterlopen en wateroverlast ten gevolge van intense neerslag kunnen een heel aantal negatieve effecten hebben op natuur zoals onder andere het verdrinken van dieren, vissterfte door zuurstoftekort, afstervend plantenmateriaal, vervuiling en slib/modder door erosie, waterverontreiniging, zuurstoftekort voor planten en eutrofiëring.

Ook het dalend wateraanbod en toenemende droogteperiodes hebben een impact op natuur en ecosysteemdiensten, met onder andere droogtestress en een verminderde groei tot gevolg. Het risico op droogtestress is het grootst op bodems met een lage waterberging, zoals zandbodems. Dit is ook terug te vinden in de prognoses van het percentage kwetsbare ecotopen onderhevig aan

significante droogtestress. In Wielsbeke is 2,8% van de kwetsbare ecotopen in huidig klimaat onderhevig aan significante droogtestress. In 2050 gaat het om 21,2% en in 2100 om 23,1%. Ook de grondwatertafels spelen een rol, echter is een stijging van de oppervlakte potentieel bedreigde grondwaterafhankelijke natuur (GWATES) onder invloed van verdere klimaatverandering in Vlaanderen relatief beperkt. In het huidige klimaat staan veel grondwatergevoelige habitattypes immers al onder druk. In Wielsbeke is dit voor 2,06% van de oppervlakte GWATES het geval. Een verdere toename wordt niet verwacht, wel kan de reeds bedreigde grondwaterafhankelijke natuur harder onder druk komen staan door een verdere daling van de grondwatertafels.

Naast de directe impact van een watertekort is bij droogte natuur vatbaar voor brand. Veelal kan de natuur zich herstellen na een brand, maar zeker kleine en versnipperde gebieden hebben vaak niet de veerkracht om na een hevige brand te herstellen. Verlies van ecosysteemdiensten zoals koolstofopslag en biodiversiteit kunnen het gevolg zijn.

2.3.7. Toerisme en recreatie

Warmere zomers zullen naar verwachting een gunstige invloed hebben op het toerisme in Wielsbeke. Meer mensen zullen vakantie in eigen land doorbrengen en de streek wordt ook aantrekkelijker voor buitenlandse bezoekers.

Recreatie aan of langs het water of met veel schaduwplekken zal tijdens hittegolven meer bezoekers aantrekken. De druk op deze voorzieningen zal dus toenemen ten gevolge van meer en langere hittegolven. De voornaamste recreatie-instellingen met een hogere belasting tijdens hittegolven zijn zwembaden en watersportcentra. Ook bossen en parken (eventueel met speelzone) zijn tijdens hittegolven aantrekkingspolen voor grote groepen mensen.

Meren en vijvers kunnen tijdens periodes van hitte, die ook meestal samenvallen met langere periodes van droogte, te maken krijgen met verminderde waterkwaliteit. Er is immers onvoldoende verversing of aanvulling van het water waardoor de temperatuur oploopt en het zuurstofgehalte daalt. Dit creëert de ideale omstandigheden voor blauwalgen, waardoor het water ongeschikt wordt voor mens en dier.

KLIMAATDOELSTELLINGEN

1. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

Door de gemeente Wielsbeke werd voor de opmaak van het duurzaam energie- en klimaatactieplan uitgegaan van een aantal belangrijke principes:

1. De voorbeeldfunctie van de gemeente

Binnen het Burgemeestersconvenant staat de voorbeeldfunctie van de gemeente centraal. Bijgevolg streeft de gemeente een CO₂-reductie van 40% na binnen de eigen organisatie (tegen het jaar 2030 t.o.v. 2011). De gemeente werkt hiervoor concrete acties uit binnen het eigen patrimonium, de eigen vloot en de gemeentelijke openbare verlichting. Ook op vlak van adaptatie wordt de voorbeeldfunctie opgenomen. Om deze voorbeeldfunctie uit te dragen, zet de gemeente sterk in op het informeren en sensibiliseren van de stakeholders via communicatie over de uitgevoerde acties en de gerealiseerde reducties.

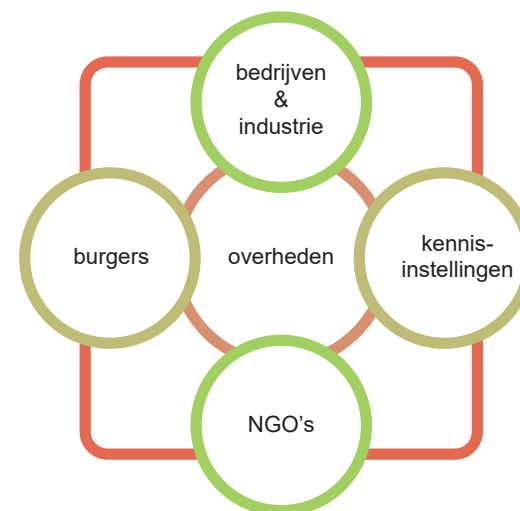
2. Participatie als basis voor een gedragen klimaatplan

Om te komen tot gedragen energie- en klimaatactieplannen en het uitvoeren van de erin opgenomen acties wordt samengewerkt met de stakeholders. De stakeholders, bestaande uit burgers, kennisinstellingen, overheden, de bedrijfswereld en NGO's, worden vanaf het begin betrokken bij de opmaak van het plan via een intensief co-creatietraject. Ook bij de uitwerking en opvolging van het plan blijft samenwerking met de stakeholders centraal staan.

3. Het duurzaam energie- en klimaatactieplan is dynamisch en integraal

Het klimaatplan richt zich op verschillende sectoren en is op die manier een integraal plan. Integratie van dit plan binnen de verschillende beleidsdomeinen en samenwerking met de verschillende stakeholders is essentieel.

Het actieplan is ook dynamisch. De opgenomen acties geven richtingen weer, wat toelaat om de evoluties inzake opgestelde klimaatscenario's, wijzigende wetgeving, nieuwe technieken en technologieën, gewijzigde inzichten, nieuwe opportuniteiten, ... op te nemen in de acties bij uitvoering van het klimaatactieplan. Elk jaar zullen de opgenomen acties op het halfjaarlijks overleg geëvalueerd en waar nodig aangepast worden.

2. SPEERPUNTEN

Per sector worden op vlak van mitigatie speerpunten gedefinieerd. Speerpunten zijn de acties met de grootste impact en waarop voor dat thema dient ingezet te worden. Impact kan uitgedrukt worden in de vorm van CO₂-reductie of voorbeeldfunctie. Het veerkrachtiger maken van de regio tegen klimaatverandering wordt gedefinieerd vanuit opportuniteiten.

Bepaalde speerpuntacties/opportuniteiten dienen eerst opgenomen te worden (bvb. opstellen hemelwater- en droogteplan, opstellen warmtezoneringsplan, ...) alvorens er kan overgegaan worden tot het uitwerken van concrete acties (volgend uit deze speerpuntactie) op het terrein. Bepaalde speerpunten zijn bijgevolg noodzakelijk voor het uitbreiden van de kennis rond een bepaald onderwerp en het uitwerken van een korte-, middellange- en/of langetermijnvisie. Andere speerpunten zijn acties waarbij een directe uitwerking op het terrein kan plaatsvinden en waar er een grote impact is.

3. MITIGATIE

3.1. Nagestreefde reductie

Om tegen 2030 overkoepelend een reductie van 40% CO₂-uitstoot te realiseren op het grondgebied van de gemeente Wielsbeke, wordt er over de verschillende gedefinieerde sectoren heen gewerkt. Dit houdt in dat er rekening gehouden wordt met de eigenheid van elke sector en de realistische mogelijkheden binnen die sectoren. Op die manier moet niet vanuit elke sector strikt een 40%-reductie gerealiseerd worden.

In 2030 mag de totale CO₂-uitstoot van de beschouwde sectoren slechts 130.263 ton bedragen, wat betekent dat 86.842 ton (40%) minder wordt uitgestoten t.o.v. de uitstoot in 2011 (217.105 ton). Door het berekenen van het BAU-scenario is geweten dat zonder het nemen van bijkomende actie, de CO₂-uitstoot in 2030 3% meer zal bedragen dan in 2011. Dit betekent een toename in CO₂-uitstoot van 5.867 ton. In dat geval zou de totale CO₂-uitstoot op het grondgebied 222.973 ton bedragen. Bijgevolg dient tegen 2030 een CO₂-reductie van 92.710 ton gerealiseerd te worden opdat de emissie niet meer dan 130.263 ton zou bedragen.

3.2. Cijfers per thema

In tabel 7 kan de nagestreefde CO₂-reductie door de opgenomen acties in het klimaatplan worden teruggevonden in ton en procent over de verschillende sectoren heen.

De totale CO₂-reductie bedraagt 94.310 ton. Dit betekent een reductie van 43% t.o.v. 2011. Via het BAU-scenario wordt, zoals eerder beschreven, echter een toename in CO₂-uitstoot verwacht van 3% (5.867 ton). De totale reductie van 94.310 ton is daarmee nog steeds hoger dan de 92.710 ton die de gemeente met het inrekenen van het BAU-scenario moet behalen.

De grootste CO₂-reductie in absolute cijfers wordt gerealiseerd binnen de sector industrie. Het gaat om een reductie van 70.788 ton tegen 2030.

Na de sector industrie wordt de grootste CO₂-reductie in absolute cijfers gerealiseerd binnen de sectoren lokale energieproductie en wonen, met een respectievelijke reductie van 13.559 ton en 5.980 ton. Wordt de mogelijke reductie per sector in procentpunten uitgedrukt, dan ligt het grootste potentieel binnen de sectoren gemeente als organisatie (40%), industrie (40%) en wonen (34% reductie).

De sector lokale energieproductie staat voor de bijkomende hernieuwbare energieproductie op het grondgebied van de gemeente. Hernieuwbare energieproductie heeft geen aandeel in de

CO₂-uitstoot. Hierdoor staat de CO₂-uitstoot in het referentiejaar 2011 voor deze sector op nul. De toegekende CO₂-reductie (13.559 ton) wordt bekomen door het plaatsen van bijkomende hernieuwbare energie-installaties op het grondgebied van de gemeente. Extra installaties bewerkstelligen een reductie van de CO₂-uitstoot gezien het verbruik van fossiele brandstoffen vermeden wordt.

Tabel 7: Overzicht CO₂-uitstoot in het referentiejaar 2011, de gerealiseerde CO₂-reductie door de opgenomen acties binnen het klimaatplan, de procentuele CO₂-reductie per sector en de procentuele bijdrage in de totale CO₂-reductie per sector

SECTOR	CO ₂ -UITSTOOT 2011 (TON)	CO ₂ -REDUCTIE (TON)	% REDUCTIE PER SECTOR T.O.V. UITSTOOT 2011	% BIJDRAGE SECTOR IN TOTALE CO ₂ -REDUCTIE
Gemeente als organisatie (patrimonium, openbare verlichting, eigen vloot)	780	312	40%	0%
Wonen	17.450	5.980	34%	6%
Mobiliteit (incl. openbaar vervoer, excl. gemeentelijke vloot)	11.386	2.303	20%	2%
Landbouw	1.392	277	20%	0%
Industrie (incl. niet toegekend)	177.411	70.788	40%	75%
Tertiaire sector (excl. gemeentelijk patrimonium)	8.686	1.091	13%	1%
Lokale energieproductie	0	13.559		14%
Totaal	217.105	94.310	43%	

4. ADAPTATIE

Daar waar de doelstelling van het Burgemeestersconvenant 2030 voor mitigatie meetbaar en objectief is, is de doelstelling voor adaptatie niet direct kwantificeerbaar. De algemene doelstelling die het convenant opneemt, is dat de gemeenten hun veerkracht moeten vergroten om zich aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering.

Bij het ontwikkelen van strategieën is het een algemeen principe dat omgegaan dient te worden met de onzekerheid in de toekomstige evolutie. Dit is ook duidelijk aangegeven in de risico- en kwetsbaarheidsanalyse: het is niet mogelijk te voorspellen welk van de scenario's inzake de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen gevolgd zal worden (hoewel blijkt dat we nu nog steeds het pad van het extreem scenario volgen), en ook in de klimaatmodellen dient met onzekerheid omgegaan te worden.

Hoewel de precieze toekomstevolutive onzeker is, is duidelijk dat er extremere weersomstandigheden zullen optreden. Om die reden dient men in te zetten op no-regretmaatregelen die flexibel en aanpasbaar zijn. Er dient gestreefd te worden naar het combineren van natuurlijke oplossingen en bronmaatregelen, met een aanvullende investering in infrastructuur die bij voorkeur aanpasbaar is in de toekomst. Op deze manier wordt enerzijds de huidige investeringskost beperkt gehouden en worden anderzijds win-winsituaties gecreëerd op vlak van bvb. het verhogen van de leefkwaliteit.

Vanuit Vlaanderen wordt ingezet op het klimaatbestendig inrichten van steden en gemeenten (Departement Omgeving, website [klimaatruimte.be](https://www.klimaatruimte.be)) om de veerkracht te verhogen. Er worden zes ruimtelijke strategieën naar voren geschoven: ontharden, bebossen, ventileren, warmteopname beheersen, ruimte voor water en afschermen (het blokkeren van klimaateffecten door harde infrastructuur). Deze strategieën moeten een antwoord bieden op drie effecten van klimaatverandering nl. hittestress, droogte en wateroverlast. Deze principes worden in de hierna volgende klimaatacties geïntegreerd.

KLIMAATACTIES

1. OVERKOEPELENDE MAATREGELEN

1.1. Klimaatrobuust beleid

1.1.1. Speerpunten

Het klimaatplan bevat acties tot 2030. Om de acties in het plan effectief tot uitvoering te brengen en up-to-date te houden, zet Wielsbeke een intern opvolgingssysteem op via regelmatig intern overleg o.a. via het MAT.

Op regionaal niveau bestaat het opvolgingssysteem uit het halfjaarlijks samenkomen van een kern-groep inzake klimaat onder coördinatie van WVI. Deze groep bestaat per gemeente uit de politieke en ambtelijke vertegenwoordiger bevoegd voor het klimaatplan 2030 (opgesteld binnen de kaders van het Burgemeestersconvenant 2030 en het Vlaams Lokaal Energie- en Klimaatpact). Deze groep wordt uitgebreid met bijkomende mandatarissen en ambtenaren volgens noodzaak. Tijdens het overleg kan ervaringsuitwisseling gebeuren, met stakeholders rond een specifiek thema samengewerkt worden, interessante eigen acties toegelicht worden, ...

De huidige meerjarenplanning (MJP 2020-2025) van de gemeente is opgesteld voordat de acties binnen het klimaatplan 2030 gedefinieerd werden. Bij de opmaak van de volgende meerjarenplanning zullen de acties in dit plan meegenomen worden. Waar mogelijk takt de gemeente aan op bestaande subsidiekaders voor het mee financieren van de acties uit het klimaatplan.

- lopende actie
- nieuwe actie
- lopende actie met nieuwe elementen
- afgeronde actie

1.1.2. Regionale acties

OVERKOEPELENDE MAATREGELEN: KLIMAATROBUUST BELEID		
ACTIE	TREKKER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Halfjaarlijks overleg met de kerngroep	WVI	Alle gemeenten
Invoeren Klimaattoets/klimaatreflex (die de impact nagaat m.b.t. mitigatie en/of adaptatie voor alle relevante beleidsbeslissingen)		
Opstellen beleidsaanbevelingen naar de hogere niveaus vanuit het co-creatietraject - aankaarten problematieken die lokale actie beperken/belemmeren	WVI	Alle gemeenten
(Intergemeentelijk) aanwerven van een klimaatcoördinator		

1.1.3. Individuele acties

OVERKOEPELENDE MAATREGELEN: KLIMAATROBUUST BELEID		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Intern opvolgingssysteem voor de uitvoer van het duurzaam energie- en klimaatactieplan 2030		Via het MAT (managementteam) - meerdere malen per jaar te agenderen
Bij de opmaak van het MJP 2026-2031 zullen de doelstellingen en acties uit het klimaatplan 2030 meegenomen worden.		
Versterkt inzetten op handhaving	WVI	Intergemeentelijk handhaver via Midwest
Het gemeentebestuur sluit maximaal aan bij nationale en internationale subsidieprojecten die een multiplicator-effect kunnen hebben op gemeentelijke klimaatvriendelijke investeringen (bv. renovatieprojecten en mobiliteitsprojecten)		<ul style="list-style-type: none"> • Trage Weg / speelplein Eekhoutshoek (Herstelfonds) • Speelbos (Gebiedsdeal Leievallei)
		Nieuwbouwproject lokaal dienstencentrum / woonzorgcentrum Heraanleg openbaar domein Hernieuwenburg / Mobipunt (Leader)

1.2. Iedereen mee! – communicatie en participatie

1.2.1. Speerpunten

Informereren en sensibiliseren is een kernactiviteit van de gemeenten, al dan niet in samenwerking met (lokale) partners. Wielsbeke zal de beschikbare communicatie-instrumenten versterkt inzetten om rond de klimaatacties te communiceren en zo het bewustzijn te verhogen, het draagvlak te vergroten en/of effectieve deelname/medewerking aan deze acties te stimuleren. Werken vanuit het eigen goede voorbeeld om zo inwoners, ondernemers en verenigingen te motiveren kan daarbinnen een goed aanknopingspunt vormen.

Daarnaast krijgt participatie een belangrijkere rol. Binnen het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0) wordt het stimuleren van inwoners, bedrijven en verenigingen om samen de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het pact te behalen als gemeentelijk engagement naar voren geschoven. De gemeente neemt dit reeds ter harte en zet participatietrajecten met stakeholders op rond afgebakende projecten of specifieke acties vanaf de beginfase (bv. voor het nieuw WZC (woonzorgcentrum), het speelbos en groenzones in de straten/wijken).

Het halfjaarlijks overleg met de kerngroep zal, zoals eerder vermeld, gebruikt worden om verder te werken met de stakeholders die zich situeren binnen de diverse overheden, de bedrijfswereld, de kennisinstellingen, de NGO's en de eigen inwoners/ondernemers/verenigingen (zie 'Aanpak bij de uitvoering van het duurzaam energie- en klimaatactieplan').

1.2.2. Regionale acties

IEDEREEN MEE!: COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE		
ACTIE	TREKKER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Inzetten op de uitvoer van het klimaatplan 2030 in samenwerking met de vijf stakeholders (overheden, bedrijfswereld, kennisinstellingen, verenigingen en burgers)	i.s.m. WVI	Alle gemeenten

1.2.3. Individuele acties

IEDEREEN MEE!: COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Uitwerken en voeren van een strategie gericht op bewustmaking, informatieverlening en participatie en met nadruk op het feit dat de gemeente dit samen met de inwoners, bedrijven en verenigingen wil realiseren.		Specifieke communicatie i.k.v. het klimaatplan kan via de infokrant, website, facebook, instagram, e.d.
<ul style="list-style-type: none"> Burgers, bedrijven en verenigingen stimuleren om samen met het lokaal bestuur de concrete en zichtbare streefdoelen uit de 4 werven van het Pact te behalen (engagement LEKP). 		
<ul style="list-style-type: none"> Uitspelen van de voorbeeldfunctie van de gemeente. Eigen acties en de resultaten communiceren. 		Gemeentelijke acties extra belichten, gekoppeld aan wat je als inwoner kan doen.
<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op (positieve) communicatie en sensibilisatie rond klimaatgerelateerde thema's. 		
<ul style="list-style-type: none"> » verspreiden van laagdrempelige informatie en voorbeelden inzake energie, klimaat en duurzaamheid in infokrant/stadsmagazine en andere communicatiekanalen. Op regelmatige basis dienen er energietips en een artikel inzake energie/duurzaamheid opgenomen te worden. 		Sensibilisering via infokrant, website, Facebook en affiches.
<ul style="list-style-type: none"> » visualiseren (bv. via infographic) van klimaatacties in het straatbeeld of in openbare ruimtes 		Affiches bij de lichtschakelaars.
<ul style="list-style-type: none"> » organiseren van lezingen, vormingen, webinars 	WVI/Regionaal Landschap/ etc.	Workshops (bv. vegetarisch koken, wilgenhut)

IEDEREEN MEE!: COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
» oproepen van inwoners tot het geven van input/vragen	WVI	Klimaatatelier
• (Verder) uitrollen van campagne rond klimaatmitigatie, gericht naar specifieke doelgroepen. Hierbij duidelijke en concrete informatie geven. Voor iedere doelgroep (naargelang type woning, verhuurders, bedrijven, KMO's, zelfstandigen, verenigingen, ...) is een andere aanpak nodig.		
» nog beter bekend maken van de mogelijkheden voor ontzorging (bv. energiesnoeiers, renovatie of energiecoach, energiehuis, samenaankopen,...)		Bv. via energiemarkt (2022) Te onderzoeken: jaarlijkse of tweejaarlijks herhaling energiemarkt.
• Participatietrajecten met stakeholders opzetten rond afgebakende projecten of specifieke acties en dit reeds vanaf de beginfase.		Bij grote projecten, bv.: • Nieuw WZC, • Speelbos, • Groenzones in straten/wijken.
• Burgers aanmoedigen en begeleiden om zelf actie te ondernemen		
» oproepen om zich mee te engageren voor de uitvoering van het klimaatplan (engagement LEKP)		
» benutten van het kader van BBL i.e. "Gemeente voor de Toekomst", waarbij stakeholders mee acties opzetten/uitvoeren		Inventaris + opmaak beleidsplan trage wegen

2. MITIGATIEMAATREGELEN

2.1. Gemeente als organisatie

2.1.1. Doelstelling

Vanuit de voorbeeldfunctie streeft Wielsbeke naar een CO₂-reductie van 40% binnen haar eigen werking. Het gaat hierbij over de eigen gebouwen, de gemeentelijke openbare verlichting en het eigen wagenpark /de eigen mobiliteit. Op elk van deze aspecten is de doelstelling om 40% minder CO₂ uit te stoten.

De totale CO₂-reductie die binnen de 'gemeente als organisatie' bekomen wordt, wordt geraamd op 312 ton. Deze reductie bestaat uit:

- 212 ton CO₂-reductie of 40% ten opzichte van 2011 voor het eigen patrimonium;
- 83 ton CO₂-reductie of 40% ten opzichte van 2011 voor de gemeentelijke openbare verlichting;
- 17 ton CO₂-reductie of 40% ten opzichte van 2011 voor het eigen wagenpark/de eigen mobiliteit.

Door het ondertekenen van het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0) verbindt Wielsbeke zich er toe om:

- Gemiddeld jaarlijks 2,09% primaire energie te besparen in eigen gebouwen (startpunt 2020);
- Tegen 2030 de CO₂-uitstoot van eigen gebouwen en technische infrastructuur met 40% te verminderen t.o.v. 2015 (29,3% t.o.v. 2019);
- Openbare verlichting tegen 2030 te verLEDden.

2.1.2. Speerpunten

Verder bouwend op de inspanningen uit het verleden, zet de gemeente versterkt in op energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie binnen het eigen gebouwenpatrimonium.

Energie-efficiëntie focust hierbij vooral op renovatieprojecten en op het inzetten op energie-monitoring. De gemeente ambieert de opmaak van een langetermijnstrategie voor het gemeentelijk patrimonium. Hieruit moet o.a. blijken welke renovaties aan de orde zijn en wordt de centralisatie van diensten in participatief overleg opgenomen.

In het verleden investeerde Wielsbeke in het plaatsen van zonnepanelen (PV) op openbare gebouwen na een positieve evaluatie. Zo werden o.a. zonne-installaties geplaatst op het woonzorgcentrum,

de Biekorf, OC Leieland, het nieuw sportcentrum, etc. In het kader van zonedelen (het uitwisselen van opgewekte energie door PV) zal een maximalisatie van de installatie op het nieuw sportcentrum worden onderzocht.

Tegen 2028 zal de volledige openbare verlichting verLED zijn. Hiervoor wordt samengewerkt met Fluvius. Sedert september 2022 wordt de openbare verlichting gedoofd met uitzondering van vrijdagavond en zaterdagavond. Sindsdien wordt ook de monument en sfeerverlichting permanent gedoofd. De intentie is om dit doofbeleid in de toekomst verder aan te houden.

De verplaatsingen van het eigen personeel worden duurzamer. Voor dienstverplaatsingen kan het gemeentepersoneel beroep doen op één van de beschikbare fietsen en voor verdere verplaatsingen wordt het openbaar vervoer gepromoot. Waar en wanneer mogelijk worden verplaatsingen vermeden door een stelsel van hybride werken en digitaal samenkomen. Sinds 2022 wordt een aanbod voorzien voor het gemeentepersoneel om een (elektrische) fiets te leasen.

2.1.3. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

2.1.4. Individuele acties

■ Gemeentelijk patrimonium

GEMEENTE ALS ORGANISATIE: GEMEENTELIJK PATRIMONIUM		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Algemeen		
<ul style="list-style-type: none"> Kennis en ervaringen intergemeentelijk delen 		Overleg rond gebouwen en sportinfrastructuur met buurgemeenten
<ul style="list-style-type: none"> Een gemiddelde jaarlijkse primaire energiebesparing van minstens 2,09% t.o.v. 2019 realiseren in eigen gebouwen en technische infrastructuur (engagement LEKP) 		

GEMEENTE ALS ORGANISATIE: GEMEENTELIJK PATRIMONIUM		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> Een reductie van de CO₂-uitstoot van eigen gebouwen en technische infrastructuur met 29,3% in 2030 t.o.v. 2019 realiseren (engagement LEKP). 		
Opmaak langetermijnstrategie gemeentelijk patrimonium		Onderzoek functies, centralisatie diensten, eventuele verhuis van diensten, ... in participatief overleg.
Grondige of gedeeltelijke renovaties		Cfr. langetermijnstrategie patrimonium (incl. energienormen)
<ul style="list-style-type: none"> Energy Performance Contracting <ul style="list-style-type: none"> » uitvoeren van renovatiewerken (bv. isolatie, hoogrendementsbeglazing, efficiënte ventilatie- en verwarmingssystemen, installeren dubbele deuren als sas, LED verlichting, enz.) 		
<ul style="list-style-type: none"> Relighting: studie en uitvoer 		Installatie LED-lampen
Energiezuinige, energieneutrale of passieve nieuwe gebouwen		Nieuw sportcentrum (BEN-gebouw)
		Cfr. nieuw WZC, LDC
Efficiënter gebruik van gebouwen		
<ul style="list-style-type: none"> Doorlichten aantal gebouwen met de bezettingsgraad 		Bv. niet verhuren (en verwarmen) van minst energie-efficiënt gebouw Vogelsang.
		Cfr. langetermijnstrategie patrimonium (toekomstvisie gebouw).
Investeren in hernieuwbare energie		
<ul style="list-style-type: none"> Geschiktheidsonderzoek van alle gemeentelijke gebouwen voor plaatsen zonnepanelen/zonneboilers 		<ul style="list-style-type: none"> Geschiktheidsonderzoek PV (gevoerd in startfase gemeentelijke PV-projecten): onderzoek van alle daken van het gemeentelijk patrimonium. Maximaal potentieel van PV wordt benut bij nieuwbouw.

GEMEENTE ALS ORGANISATIE: GEMEENTELIJK PATRIMONIUM		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> Volgens de resultaten van het geschiktheidsonderzoek alle installaties plaatsen 		<p>Werden geplaatst na positieve evaluatie in het geschiktheidsonderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> WZC, Biekorf, OC Leieland, BIBOX, Nieuw sportcentrum. <p>Bijkomende mogelijkheden op het nieuw sportcentrum i.k.v. energiedelen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Warmtevoorziening binnen gemeentelijke gebouwen aanpakken en pioniersrol opnemen 		<p>Renovatie stookplaats gemeentehuis</p> <p>Cfr. langetermijnstrategie patrimonium</p> <p>Cfr. Nieuwbouwproject lokaal dienstencentrum / woonzorgcentrum: optie warmtenet / thermische boringen te onderzoeken</p>
<ul style="list-style-type: none"> Benutten restwarmte 		<p>Actief ondersteunen industrie bij opzet stoomleiding tussen bedrijven</p> <p>Onderzoek warmtenet richting publieke infrastructuur-restwarmte Aspiravi en Unilin (A&U).</p>
Aankopen 100% groene stroom		Voor alle afnamepunten
Gebouwenmanagement		
<ul style="list-style-type: none"> Monitoring en analyse energieverbruik <ul style="list-style-type: none"> » energieboekhouding voor ieder gebouw » toepassen digitale meters 		<p>Voor alle gebouwen in eigendom</p> <p>Vraag werd gesteld zo snel als mogelijk over te stappen</p>
<ul style="list-style-type: none"> Actie vanuit resultaten energieboekhouding naar gebouwbeheerder 		Maandelijks controles via e-lyse
<ul style="list-style-type: none"> Automatisering (licht, temperatuur, ...) 		<p>Sturing verwarming en lichten via het gebouwenbeheersysteem (GBS).</p> <p>Bij verhuur wordt verwarming en verlichting automatisch gestuurd.</p> <p>Bij oudere gebouwen wordt dit via WIFI geregeld.</p> <p>Automatisatie WIFI-systemen verwarming en verlichting bij oudere gebouwen</p>

GEMEENTE ALS ORGANISATIE: GEMEENTELIJK PATRIMONIUM		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> Aanstellen energieverantwoordelijke (mogelijk per gebouw) 		Opvolging via dienst milieu, eventuele actie via dienst patrimonium/toezichters.
Blijvend inzetten op gedragsverandering personeel en/of gebruikers publieke gebouwen		Cfr. automatische sturing verwarming en verlichting. Temperatuurverlaging in zalen/lokalen.
<ul style="list-style-type: none"> Sensibilisering 		Affiches in infrastructuur

■ Gemeentelijke openbare verlichting

GEMEENTE ALS ORGANISATIE: GEMEENTELIJKE OPENBARE VERLICHTING		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Inzetten op het verlichtingsbeleid		
<ul style="list-style-type: none"> Tegen ten laatste 2030 de openbare verlichting verLEDden (engagement LEKP) 		De gemeente wenst dit engagement uit het LEKP versneld te realiseren, tegen 2028.
<ul style="list-style-type: none"> Doven 		
<ul style="list-style-type: none"> » straatverlichting 		Sinds september 2022 wordt de openbare verlichting gedoofd. Na een lichte aanpassing in het regime wordt sedert dec. 2023 gedoofd van 24u tot 4u, met uitzondering van vrijdagavond en zaterdagavond. De intentie is het doofregime aan te houden, ook na de energiecrisis.
<ul style="list-style-type: none"> » monument-, sport- en sfeerverlichting 		Monument- en sfeerverlichting worden permanent gedoofd sinds oktober 2022. Intentie om dit aan te houden na de energiecrisis.
<ul style="list-style-type: none"> Bewegingssensoren 		Eventueel langs het jaagpad
<ul style="list-style-type: none"> Doordacht plaatsen nieuwe straatverlichting 	Fluvius	Op advies van Fluvius

■ Eigen vloot en mobiliteit

GEMEENTE ALS ORGANISATIE: EIGEN VLOOT EN MOBILITEIT		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Voorbeeldfunctie fietsverplaatsingen vanuit de gemeente		
• Fietsvergoeding voor gemeentepersoneel		
• (Elektrische) fiets voor dienstverplaatsingen gemeentepersoneel, met inbegrip van goed fietsonderhoud en voorziening voor bagage (bvb. fietsmand, fietstas)		
• Aanbod voorzien voor personeel om (elektrische) fiets te leasen of goedkoper aan te schaffen via groepsaankoop		Leasing mogelijk sinds eind 2022
Voorbeeldfunctie verplaatsingen openbaar vervoer door de gemeente		
• Terugbetaling woon-werkverkeer openbaar vervoer voor gemeentepersoneel		
• Promoten openbaar vervoer voor verre werkverplaatsingen voor gemeentepersoneel		Treintickets worden terugbetaald
Voorbeeldfunctie duurzame mobiliteit vanuit de gemeente		
• Eigen gemeentelijk voertuigenpark		
» CNG-voertuigen		2 bestelwagens
» gebruikmaken van de aankoopcentrale duurzame voertuigen: www.gestroomd.be		Wagenpark is relatief nieuw - Voorstel voor aanpak naar de toekomst: aankoop nieuwe voertuigen via een eco-score en/of aankoopcentrale (www.gestroomd.be)
• Inzetten op hybride werken gemeentepersoneel		Via reglement thuiswerken
• Digitaal samenkomen waar mogelijk om verplaatsingen te vermijden		

2.2. Wonen

2.2.1. Doelstelling

Wonen was goed voor 8% van de uitstoot in het jaar 2011 binnen het Burgemeestersconvenant. De gemiddelde energievraag van de woningen in Vlaanderen is hoog waardoor het besparingspotentieel binnen deze sector groot is. Steden en gemeenten staan dicht bij de burger en zijn hierdoor goed geplaatst om rond wonen acties op te zetten, te informeren en te sensibiliseren.

Ook het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0) speelt hierop in door binnen de werf 'Verrijk je wijk' de doelstelling '50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 woon-eenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030' voorop te stellen.

De totale CO₂-uitstootreductie die binnen de sector wonen wordt bekomen, wordt geraamd op 5.980 ton of 34% ten opzichte van de CO₂-uitstoot voor de sector wonen in het jaar 2011. De reductie kan op de volgende manier verklaard worden:

- De renovatie van woningen zal leiden tot een CO₂-reductie van 4.851 ton. Door het opnemen van verschillende acties wordt gestreefd naar het verhogen van de renovatiegraad van 1% naar 2%.
- Er wordt ingezet op gedragsveranderingen en rationeel energieverbruik door sensibilisatie-acties. Dit kan tot een CO₂-reductie van 1.129 ton leiden.

2.2.2. Speerpunten

Om de renovatiegraad te verhogen zet de gemeente in op verschillende acties.

De gemeente maakt bijvoorbeeld deel uit van de voor hun regio bevoegde woonwinkel en Energiehuis. De woonwinkel en het Energiehuis zijn intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar inwoners terecht kunnen voor informatie over wonen algemeen (bij de woonwinkels) en over energetische renovatie (bij het Energiehuis). Door de samenwerking met de Woondienst en het Energiehuis zet Wielsbeke in op ontzorging van de inwoners die tot renovatie wensen over te gaan. Een renovatiecoach via het Energiehuis geeft onafhankelijk advies en maakt een stappenplan op. Om deze mogelijkheden voor ontzorging nog beter bekend te maken organiseerde de gemeente in 2022 een energiebeurs. Het bestuur onderzoekt of een jaarlijkse of tweejaarlijkse herhaling mogelijk is ter bevordering van de renovatiegraad. .

2.2.3. Regionale acties

WONEN		
ACTIE	TREKKER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Uitbouwen en afstemmen samenwerking tussen alle actoren inzake begeleiding wonen-energie (woonloket, energiehuis, energie-snoeiërs, enz)	Energiehuis	Via taakstelling Energiehuis

2.2.4. Individuele acties

WONEN		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Inzetten op ruimtelijke ordening		
<ul style="list-style-type: none"> Bij het creëren van nieuwe woongelegenheden voornamelijk inzetten op inbreiding en reconversie 		Verdichten in de woonkernen
<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op alternatieve woonvormen (bv. stapelwoningen) 		
<ul style="list-style-type: none"> In verkavelingen de beschikbare ruimte maximaal benutten, met de nodige aandacht voor blauw-groene zones. Er wordt ingezet op gegroepeerde en modulaire woonvormen. 		Bundelen van blauw-groene zones
Renoveren		
<ul style="list-style-type: none"> 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden vanaf 2021 t.e.m. 2030 (engagement LEKP) 		Gesprekken met sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) starten.
<ul style="list-style-type: none"> Een lokaal sloopbeleidsplan opmaken (engagement LEKP) 		
<ul style="list-style-type: none"> Actief doorverwijzen naar ontzorgers op vlak van renovatie (bv. Woonwinkel, Energiehuis, Acasus,...) 		Cfr. Energiemarkt
<ul style="list-style-type: none"> » renoveren van de eigen OCMW woningen 		
<ul style="list-style-type: none"> » inzetten op aankoopbegeleiding toekomstige verhuurders 	Woondienst Regio Izegem (WRI)	Via SVK

WONEN		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
» inzetten op het conformiteitsattest	WRI	<ul style="list-style-type: none"> Aansporen verhuurders om gratis conformiteitsattest op te maken. Controle van woningen (bij klachten, aankoop, verhuur, ...)
• Ontzorgen bij renovaties		
» ter plaatse gaan bij mensen voor het geven van onafhankelijk advies	Energiehuis	
» meer inzetten op de energiescans	Energiehuis	Met focus op specifieke doelgroepen
• Financieringsoplossingen		
» bekendmaken Mijn VerbouwPremie (okt 2022)	WRI	
» eigenaars-verhuurders: premies voor ingrepen aan huurwoningen (excl. dakisolatie)	WRI	
» verbeteringspremie (gemeentelijke premie voor verbeteren woning)		
» sensibiliseren over het nut van energieadvies en de aanbieders hiervan (energiehuizen, woonwinkels, planadvies, ...)		Cfr. energiemarkt
» voorafgaand aan verlenen stedenbouwkundige vergunning voor verbouwing		
» bij transactie verkoop vastgoed		
» promoten van de financieringsoplossingen		O.a. via website
Nieuwbouwwoningen		
• Inzetten op compacter bouwen		Inzetten op dichtere gebouwen, gesloten bebouwing en meergezinswoningen
• Inzetten op collectieve verwarming		Cfr. onderzoek warmtenet voor nieuwe woonontwikkeling/openbare infrastructuur
Inzetten op rationeel energieverbruik		
• Promoten groepsaankoop groene energie		Jaarlijkse promotie, o.a. via sociale media

2.3. Mobiliteit

2.3.1. Doelstelling

Het aandeel van CO₂-uitstoot van de sector mobiliteit in het jaar 2011 bedroeg 5% van de totale CO₂-uitstoot op het grondgebied van de gemeente Wielsbeke. De CO₂-uitstoot op de snelwegen wordt niet meegenomen in dit aandeel.

De totale CO₂-reductie die binnen de sector mobiliteit wordt bekomen, wordt geraamd op 2.303 ton of 20% ten opzichte van de CO₂-uitstoot in het jaar 2011 voor de sector mobiliteit. De reductie kan op volgende manier verklaard worden:

- Door het samenwerken in de vervoersregio en het hieruit voortvloeiende aanbod van openbaar vervoer te promoten wordt een reductie van 189 ton CO₂ verkregen.
- Inzetten op modal shift van verplaatsingen met de wagen naar verplaatsingen te voet of met de fiets levert een reductie van 448 ton op.
- Verplaatsingen met de wagen vervangen door verplaatsingen met een elektrische fiets leidt tot een CO₂-reductie van 373 ton.
- Overstappen naar andere brandstoffen binnen het wagenpark levert een CO₂-reductie van 946 ton op voor de overstap naar elektrische voertuigen.

Werk 3: 'Elke buurt deelt (koolstofvrije (deel)mobiliteit) en is duurzaam bereikbaar' van het LEKP 1.0 heeft volgende doelstellingen (te bereiken op niveau Vlaanderen):

- Per 1.000 inwoners 1 'toegangspunt' voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030;
- Per 100 inwoners 1 laadpunt tegen 2030;
- 1 m nieuw of structureel opgewaarderd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.

2.3.2. Speerpunten

Wielsbeke zet sterk in op het STOP-principe. Bij het STOP-principe gaat de prioriteit eerst naar stappen, dan naar trappen, vervolgens naar openbaar vervoer en tenslotte naar personenwagens. Het is belangrijk dit principe in het beleid te integreren en in te bedden bij concrete realisaties. Daarom blijft Wielsbeke inzetten op het opmaken van lokale mobiliteitsplanning vanuit het STOP-principe en doelt de gemeente naar een actualisatie van het lokaal mobiliteitsplan. Daarnaast participeert de gemeente met een klimaatagenda in de vervoersregio. Op deze manier worden de klimaatambities opgesteld binnen het Burgemeestersconvenant 2030 steeds meegenomen en bepleit bij het maken van keuzes binnen de vervoersregio.

In de kernen wenst de gemeente voetgangers en fietsers op de eerste plaats te zetten. Daarom wordt sterk ingezet op de aanleg en herstelling van voet- en fietspaden, en wordt werk gemaakt van een beleidsplan trage wegen.

Slimme e-mobiliteit en autodelen worden belangrijke nieuwe acties. Wielsbeke wenst proactief strategische locaties voor laadpalen te onderzoeken in lijn met een toekomstgericht parkeer- en mobiliteitsbeleid en in nieuwe verkavelingen zijn voorzieningen vereist voor laadinfrastructuur.

2.3.3. Regionale acties

MOBILITEIT		
ACTIE	TREKKER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Met een klimaatagenda participeren in de vervoerregio (i.e. ambities voor duurzame mobiliteit en het belang ervan ook steeds vanuit de genomen klimaatambities in CoM2030 bepleiten binnen de vervoerregio)	MOW + inhoudelijke ondersteuning door WVI	

2.3.4. Individuele acties

MOBILITEIT		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Algemeen		
<ul style="list-style-type: none"> Actualisatie lokaal mobiliteitsplan 		Actualisatie mobiliteitsplan
<ul style="list-style-type: none"> Samen met de vervoerregio het netwerk van Hoppin-punten uitbouwen (bv. parking, fietsenparking) 	Dep. MOW, AWV	<ul style="list-style-type: none"> Ooigem Centrum Sint-Baafs-Vijve Dorp Wielsbeke Hernieuwenburg
<ul style="list-style-type: none"> Een ruimtelijke visie rond elektrische mobiliteit en deelmobiliteit uitwerken 		Cfr. hoppinpunten
Modal shift naar verplaatsingen per fiets en te voet		

MOBILITEIT		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
• Stimuleren van fietsverplaatsingen (werk, school, recreatie)	VLM, Provincie	<ul style="list-style-type: none"> • Fiets- en wandelroutes via website • Bv. recreatief fiets- en wandelpad langs De Mandel
» uitwerken gemeentelijk mobiliteitscharter rond fietsen		Charter Werftransport werd ondertekend. Hier wordt naar verwezen in de omgevingsvergunning.
» uitbouwen comfortabeler en veiliger fietsnetwerk - fietspaden		
» 1 m nieuw of structureel opgevaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030 (engagement LEKP)		
» investeren in goede, veilige en obstakelvrije fietspaden		Langs alle belangrijke verkeersassen – op hoofd- wegen worden gescheiden fietspaden aangelegd (in af rondingsfase).
» in kaart brengen kwaliteit fietsverbindingen met de burgers		Cfr. inventarisatie trage wegen
» verbeteren/vervolledigen fietsinfrastructuur bvb. aanleg fietsdoorsteken, afsluiten sluiproutes voor auto- verkeer (bvb. plaatsen paaltje), aanleggen fietsbrug	AWV, provincie, dep. MOW	Bv. <ul style="list-style-type: none"> • Knip Abeelestraat, • Tunnel Molenstraat x N382, • Fietsbrug verlengde leembosstraat, • Haalbaarheidsonderzoek met POM naar fietstunnel bij containertunnel
» aanleggen/verbeteren fietsinfrastructuur op wegen opge- nomen in het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk: Fietsfonds	AWV, Provincie, dep. MOW	Fietspaden Heirweg en Rijksweg richting Oostrozebeke (aanpak hoofdwegen / industrie-assen – gescheiden fietspaden).
» fietssnelwegen door de provincie	Vlaamse Waterweg, Provincie	Fietssnelweg kanaal Roeselare – Leie
» inzetten op fietsstraten of fietszones		Bv. Bavikhoofsestraat
» inzetten op trage wegen via planopmaak trage wegen en/of realiseren -missing links en/of onderhouden van bestaande verbindingen	Provincie, Trage Wegen VZW, Stad Harelbeke, Leiedal	Cfr. inventaris + opmaak beleidsplan trage wegen Trage weg tussen Ooigem en Bavikhove
» betere en meer fietsstallingen		
» fietsstallingen opnemen bij het bestemmingspunt (bvb. bus- haltes, winkelstraat, bibliotheek, sportvoorzieningen,...)		Er zijn voldoende stallingen aan gemeentelijke infra- structuur voorzien.
» voorzien van overdekte stallingen	Dep. MOW, AWV	Cfr. Hoppinpunten Sint-Baafs-Vijve en Wielsbeke
» voorzien van fietsstallingen waar ook elektrische fietsen en bakfietsen kunnen gestald worden	Dep. MOW, AWV	Cfr. Hoppinpunten Sint-Baafs-Vijve en Wielsbeke

MOBILITEIT		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
» stimuleren van elektrische fietsen		
» fietsoplaadpunten plaatsen		Bibliotheek Bibox
» voorzien van elektrische laadpunten voor fietsen en druk- pompen om fietsbanden op te pompen bij drukke fiets- locaties of locaties met een grote fietsenstalling. De locaties moeten vermeld worden op een kaart met ook andere nut- tige info voor fietsers.		Sportcentrum Hernieuwenburg (fietspomp)
» voorzien van financieringsmogelijkheden		
» groepsaankopen: opzetten of bekendmaken lopende acties		Cfr. 2020 deelname testkaravaan
» inzetten op deelfietsystemen (kort gebruik en langer uitlenen)		
» bij haltes openbaar vervoer of (rand)parkings	Dep. MOW, De Lijn	Cfr. Hoppinpunt Wielsbeke
» goede infrastructuur voor voetgangers		
» aangepaste inrichting		Bv. Fabiolalaan Bv. Zebrapad Stationstraat, Jasmijnenstraat, ...
• Sensibiliseren en stimuleren		
» deelnemen/promoten acties: » week van de mobiliteit » strapdag » autoluwe zondag » promoten onder inwoners om mobiliteitsgegevens van de gemeente te bekomen en te sensibiliseren rond doorgaand verkeer (bv. Straatvinken, telraam) » 'bike to work' (werkgevers en werknemers) » Baanbrekende Werkgever		Gekoppeld met nationale acties, bv. Straatvinken, week van de mobiliteit, ...
» fietslessen inrichten voor burgers die niet goed kunnen fietsen (waar kan in samenwerking met lokale verenigingen)		Fietslessen voor startende fietsertjes + fietsexamen zesde leerjaar
» promoten van het fietsgebruik door fluohesjes en fietshelmen te voorzien voor de schoolgaande leerlingen		• Via het jaarlijks geven van fluohesjes aan scholen en jeugdverenigingen, • Via dienst jeugd aanbod om gemachtigd opzichter te worden via opleidingssessies

MOBILITEIT		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
» testkaravaan		2020: deelname testkaravaan + infosessie voor bedrijven
» promoten naar bedrijven toe		
» deelnemen met personeel gemeente en/of OCMW		
» kandidaatstelling/deelname Testkaravaan voor inwoners		
Werken aan autoluwe centra, woonwijken, ...		
• Autoluwe zones/ Zone 30		Schoolomgeving
• Parkeermanagement		
» strengere parkeernormen in verkavelingen (stedenbouw- kundige vergunning)		
• Intergemeentelijk overleg mobiliteit, mobiliteitsstudies	Vervoerregio Midwest, Provincie	<ul style="list-style-type: none"> Regionaal mobiliteitsplan Masterplan Fiets
Stimuleren gebruik openbaar vervoer		
• Overleg met vervoersmaatschappijen (De Lijn, NMBS), al dan niet intergemeentelijk		<ul style="list-style-type: none"> I.k.v. nieuw openbaar vervoerplan
Inzetten op slimme e-mobiliteit		
» per 100 inwoners 1 laadpunt tegen 2030 (engagement LEKP)		Bv.: in nieuwe verkavelingen zijn voorzieningen vereist voor laadinfrastructuur
» locatie laadpunten afstemmen op (toekomstgericht) parkeer/ mobiliteitsbeleid gemeente		Strategische locaties door te geven in 2023
» rekening houden met e-mobiliteit bij heraanleg of nieuwe inrichtingen		Nieuw WZC
Autodelen		
• Per 1.000 inwoners 1 'toegangspunt' voor een (koolstofvrij) deel- systeem tegen 2030 (engagement LEKP)		
Vracht		
• Promoten multimodale River Terminal Wielsbeke (duurzaam transport)		Promotie bij bestaande bedrijven en bij gesprekken met nieuwe bedrijven.

2.4. Landbouw

2.4.1. Doelstelling

De sector landbouw was goed voor 1% van de CO₂-uitstoot op het grondgebied van Wielsbeke in het jaar 2011.

De totale reductie die binnen de sector landbouw bekomen wordt, wordt geraamd op 277 ton of 20% ten opzichte van het referentiejaar 2011 voor de sector landbouw.

Voor het berekenen van de reductie van het lokaal energie- en klimaatplan 2030 voor de gemeente Wielsbeke werd gewerkt naar analogie met het Vlaams klimaatplan. De sector landbouw is door de gemeente immers moeilijk te bereiken en de acties zijn zeer sectorspecifiek. De stakeholders geven ook zelf aan dat de actie veelal op het bovenlokale niveau ligt en het aan het lokale niveau is te ondersteunen.

Binnen het Vlaams klimaatplan wordt gewerkt met het WAM-scenario (“with additional measures” of “met bijkomende maatregelen”) voor het bepalen van de te behalen energie-gerelateerde reducties in 2030 t.o.v het jaar 2013. Voor de sector landbouw gaat dit om een CO₂-reductie van 19%.

Volgens de CO₂-inventarissen van het Departement Omgeving bedroeg de CO₂-uitstoot van de sector landbouw voor Wielsbeke 1.377 ton in 2013. Een reductie van 19% CO₂ t.o.v. het jaar 2013 komt dan overeen met een reductie van 262 ton. Tussen 2011 en 2013, daalde de CO₂-uitstoot van de landbouw reeds met 15 ton. Hierdoor bedraagt de totale CO₂-reductie van de landbouwsector t.o.v. het referentiejaar 2011, 277 ton of 20%.

De besparing door in te zetten op lokale energieproductie, waar een groot deel van de mogelijkheden voor de sector ligt, wordt verrekend in het luik ‘Lokale energieproductie’.

2.4.2. Speerpunten

Aangezien de actie veelal op het bovenlokale niveau ligt en de te behalen CO₂-reductie in lijn is getrokken met de doelstellingen van het Vlaamse Klimaatplan, ligt de focus van de gemeente op het samenwerken met en het ondersteunen van de acties van bovenlokale stakeholders. Volgende stakeholders worden als belangrijke partners aanzien: Inagro, ILVO, sectororganisaties zoals Boerenbond en ABS, Provincie West-Vlaanderen, ...

De gemeente beschikt over een lijst van actieve landbouwers. Zodoende wordt informatie (bijvoorbeeld over premies e.d.) doorgestuurd die de gemeente van bovenlokale partners krijgt aangeleverd.

Vanuit de gemeente wordt tevens ingezet op het promoten van streekeigen producten bv. via de deelname aan acties van de provincie i.k.v. korte keten en de organisatie van de lokale markt 'Wielsbeekse feesten'.

2.4.3. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

2.4.4. Individuele acties

LANDBOUW		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Inzetten op energiebesparende en klimaatvriendelijke maatregelen.		Communicatie over bovenlokale acties (bv. premies) via de lijst van actieve landbouwers. Deze lijst krijgt een regelmatige update (halfjaarlijks).
Promoten van klimaatvriendelijke landbouwtechnieken		
» integreren van duurzame, lokale voeding zoals korte keten, seizoensproducten, bio, minder vlees, ... In het aankoopbeleid van eigen catering voor o.a. gemeentescholen, OCMW, kantine gemeentepersoneel, ...		<ul style="list-style-type: none"> • Catering WZC (i.s.m. Sodexo) • André Demetshuis: samenwerking met lokale producenten
» promoten van streekeigen producten		2019: lokale markt Wielsbeekse feesten met een aantal lokale landbouwers 2022: herhaling (beperkte interesse van de landbouw)
		Deelname aan acties van de provincie i.k.v. korte keten + acties toerisme Leiestreek (bv. picknick, fietstocht).

2.5. Industrie (niet-ETS)

2.5.1. Doelstelling

Het aandeel van de sector industrie in de CO₂-uitstoot op het grondgebied van de gemeente bedroeg 82% in het jaar 2011.

De totale CO₂-reductie die binnen de sector industrie kan bekomen worden, bedraagt 70.788 ton of 40% ten opzichte van de CO₂-uitstoot van de industrie in het referentiejaar 2011.

Wielsbeke wordt gekenmerkt door een grote industriële sector. Een aantal van de bedrijven op het grondgebied van Wielsbeke vallen onder de ETS-bedrijven (Emission Trading System bedrijven). Deze bedrijven zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de uitstoot.

Het Europese Emissiehandelssysteem is een cap-and-trade systeem. Dit houdt in dat de installaties die onder dit systeem vallen voor elke ton CO₂-uitstoot één emissierecht indienen. Het totaal aantal beschikbare emissierechten is echter beperkt ('cap'). Installaties mogen deze emissierechten echter vrij onder elkaar uitwisselen ('trade'). Het aantal beschikbare emissierechten daalt elk jaar, waardoor er schaarste op de markt ontstaat. Hierdoor hebben de bedrijven de keuze, ofwel minder uitstoten ofwel emissierechten aankopen. Door het aankopen betaalt de installatie onrechtstreeks voor emissiereducties in een andere installatie. Aangezien de 'cap' of totale limiet vast staat, leidt dit systeem ertoe dat de reductiedoelstellingen gegarandeerd behaald worden. Bovendien gebeurt dit op een zo kostenefficiënt mogelijke manier. De emissies worden immers gereduceerd waar deze het goedkoopste zijn. (bron: VEKA)

Vanuit Europa worden via het Emissiehandelsysteem volgende doelstellingen aan de ETS-bedrijven opgelegd (bron: consilium.europa.eu):

- 2005 – 2023: -2,2% emissierechten per jaar;
- 2024 – 2027: -4,3% emissierechten per jaar;
- 2028 – 2030: -4,4% emissierechten per jaar.

Hierdoor dalen de emissierechten met 56,8% in 2030 t.o.v. het jaar 2011.

Gecombineerd met de bedrijven die niet onder het ETS-systeem vallen en het aankopen van emissierechten buiten het grondgebied van Wielsbeke wordt de CO₂-emissiereductie voor de industrie afgerond op 40% t.o.v. de uitstoot van de sector in het jaar 2011.

De besparing door in te zetten op lokale energieproductie, waar een aanzienlijk deel van de mogelijkheden voor de sector ligt, wordt verrekend in het luik 'Lokale energieproductie'.

2.5.2. Speerpunten

De industrie is een sector die door de gemeenten slechts beperkt benaderd wordt. De meeste contacten vinden plaats in het kader van omgevingsvergunningen.

Om concrete acties rond de industrie op te zetten zal dan ook beroep gedaan worden op de stakeholders waarmee de industrie meer in contact komt. De betrokken stakeholders bestaan uit VLAIO, sectororganisaties, bedrijventerreinontwikkelaars, kennisinstellingen, ...

De taak van de gemeente bestaat er dan in om de stakeholders in de acties te ondersteunen en deze acties te communiceren naar de bedrijven op haar grondgebied. Daarom ambieert de gemeente om een contactenlijst van actieve bedrijven en handelaren op te maken. Bovendien zal worden onderzocht of het ontbijt met bedrijven kan worden gereactiveerd. Vanuit enkele bedrijven blijkt immers de vraag om met de gemeente in gesprek te gaan om elkaars ambities en doelstellingen te leren kennen en om te onderzoeken waar gemeente en bedrijf elkaar kunnen versterken.

2.5.3. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

2.5.4. Individuele acties

INDUSTRIE EN BEDRIJVIGHEID		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Algemeen		
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van duurzame bedrijventerreinen 	WVI	<ul style="list-style-type: none"> • Ooigem • Lobeek (CO₂-neutraal)
<ul style="list-style-type: none"> • In gesprek gaan met de grootste bedrijven op het grondgebied (om hun ambities te leren kennen, de ambities van de gemeente kenbaar te maken, te zien waar gemeente en bedrijf elkaar kunnen versterken) 		Op vraag vanuit de industrie Te onderzoeken: reactiveren ontbijt met bedrijven
Energie-efficiëntie en hernieuwbare energie		

INDUSTRIE EN BEDRIJVIGHEID		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> • Informeren, sensibiliseren en stimuleren van bedrijven rond maatregelen m.b.t. energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, rationeel energiegebruik 		<p>O.a. communiceren wat bovenlokaal wordt aangereikt. Lijst contactgegevens bedrijven en handelaren is op te maken.</p>

2.6. Tertiaire sector

2.6.1. Doelstelling

De tertiaire sector was goed voor 4% van de CO₂-uitstoot in het jaar 2011.

De totale CO₂-reductie die binnen de tertiaire sector wordt bekomen bedraagt 1.091 ton of 13% ten opzichte van de CO₂-uitstoot van de tertiaire sector in het referentiejaar 2011. De reductie kan op volgende manier verklaard worden:

- Het verhogen van de isolatiegraad van de gebouwen in de tertiaire sector leidt tot een CO₂-reductie van 471 ton.
- Het inzetten op de installatie van warmtepompen, zonneboilers en warmtepompboilers kan een CO₂-reductie van respectievelijk 236 ton, 49 ton en 68 ton opleveren.
- Door in te zetten op maatregelen voor het verhogen van de energie-efficiëntie kan een CO₂-reductie van 267 ton bekomen worden.

2.6.2. Speerpunten

Voor het behalen van de doelstellingen in de tertiaire sector is het inzetten op, samenwerken met en het promoten van de acties opgezet door de stakeholders cruciaal. Unizo en vakverenigingen (bv. Horeca Vlaanderen) worden aanzien als belangrijke stakeholders. Omdat de tertiaire sector zeer divers is, dienen de stakeholders die specifiek op deze deelsectoren werken, betrokken te worden bij het uitwerken van de acties en het benaderen van deze sector.

O.a. de (jeugd)verenigingen worden aanzien als belangrijke focusgroepen binnen de tertiaire sector (o.a. door hun bereik en potentieel om draagvlak te creëren). Wat betreft het sensibiliseren van jeugdverenigingen wordt bv. ingezet op de thema's verwarmen en verlichten via affiches en mailing. Bovendien wordt ingezet op multifunctioneel gebruik van gebouwen.

2.6.3. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

2.6.4. Individuele acties

TERTIAIRE SECTOR		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Inzetten op sensibilisatie		
Focusgroep: betrekken van (jeugd)verenigingen in het energieverhaal		
<ul style="list-style-type: none"> Ondersteunen van acties en projecten m.b.t. rationeel energiegebruik i.s.m. (jeugd)verenigingen 		Sensibilisering m.b.t. verwarming en verlichting door affiches, mailing, website, ...
<ul style="list-style-type: none"> Organiseren van multifunctioneel gebruik van bestaande en nieuwe gebouwen bvb. door voorwaarden op te leggen bij subsidies nieuwbouw jeugdbeweging 		Baseballtraining in leegstaande sporthal zonder verwarming (alternatief voor buitentraining).

2.7. Lokale energieproductie

2.7.1. Doelstelling

Wielsbeke zet in op de energietransitie en streeft hierbij naar lokale hernieuwbare energie- en koude/warmteproductie. Tegen 2030 wenst Wielsbeke 10% van de energiebehoefte van het grondgebied te voorzien door lokale hernieuwbare energieproductie. Dit komt overeen met een CO₂-reductie van 13.559 ton. Wielsbeke wenst deze reductie te bekomen door in te zetten op de installatie van zonnepanelen, het ondersteunen van windturbines en het inzetten op het omschakelen naar duurzame warmte.

Voor de installatie van zonnepanelen dient rekening gehouden te worden met het geschikte dakpotentieel. Onder het geschikte dakpotentieel worden volgende daken verstaan: met voldoende draagkracht, goed georiënteerd, zonder beschaduwing en met uitsluiting van dakoppervlaktes met ramen, lichtkoepels en dergelijke.

Er wordt gestreefd naar het benutten van 50% van het geschikte dakpotentieel. Dit leidt tot een CO₂-reductie van 8.563 ton.

De overige CO₂-reductie dient bekomen te worden door in te zetten op een mix van duurzame warmte, (kleine) windturbines, energieopwekking uit biomassa, e.a.

Het belang van de energietransitie komt binnen het Lokaal Energie- en Klimaatpact sterk tot uiting:

- Werf 2: 'Verrijk je wijk (renovatie, hernieuwbare energie)'
 - » In LEKP 1.0 is de doelstelling 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 te hebben die samen voor een totaal geïnstalleerd vermogen zorgen van 216 MW vanaf 2021 t.e.m. 2030.
- Individuele engagementen binnen het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0:
 - » Door het LEKP 1.0 te ondertekenen verbindt de gemeente er zich toe om het draagvlak voor hernieuwbare energie te verhogen, geen heffingen op hernieuwbare energie-installaties in te voeren en bestaande heffingen (zoals de heffing op pylonen van windmolens) tegen ten laatste 2025 af te bouwen;
 - » Lokale warmte- en sloopbeleidsplannen opmaken.

2.7.2. Speerpunten

Wielsbeke wenst werk te maken van de energietransitie, die alleen mogelijk is indien ingezet wordt op meerdere acties met een grote impact.

Binnen het Burgemeestersoverleg op niveau Midwest werken de gemeenten met WVI aan het opmaken van een ruimtelijke regionale energiestrategie. Er wordt bekeken waar welke vormen van hernieuwbare energieproductie mogelijk zijn en hoeveel hernieuwbare energie er geproduceerd moet worden om de doelstellingen van de regio te behalen. Bedrijventerreinen krijgen binnen deze visie een cruciale rol voor de productie, opslag en mogelijke omzetting van energie. In 2014 en 2016 werden reeds 4 grote windturbines (Windpark Wielsbeke) gerealiseerd op industriezone d’Hooie.

Om de transitie op het grondgebied ook effectief te bewerkstelligen is er nood aan het vergroten van het draagvlak voor hernieuwbare energie. Wielsbeke werkt daarom vanuit de eigen voorbeeldfunctie en plaatste in het verleden reeds zonne-installaties o.a. op het woonzorgcentrum, de Biekorf, OC Leieland, het nieuw sportcentrum, etc. In het kader van zonnedelen (het uitwisselen van opgewekte energie door PV) zal een maximalisatie van de installatie op het nieuw sportcentrum worden onderzocht.

Acties ter ondersteuning voor het omschakelen naar duurzame warmte zullen gekoppeld worden aan het warmtebeleidsplan wanneer dit is opgemaakt. De gemeente en haar partners (Fluvius, A&U Energie en projectontwikkelaar Groep Huyzentruyt) wachten hier echter niet op en ondertekenden op 7 juni 2023 een intentieverklaring waardoor netbeheerder Fluvius de haalbaarheid van het eerste warmtenet in Wielsbeke kan onderzoeken. Enkele honderden gezinnen, het gemeentelijk zwembad en enkele publieke gebouwen zouden hierop kunnen aansluiten.

2.7.3. Regionale acties

LOKALE ENERGIEPRODUCTIE		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Een ruimtelijke regionale energievisie voor Midwest	WVI	

2.7.4. Individuele acties

LOKALE ENERGIEPRODUCTIE		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Algemeen		
• Onderzoeken van alternatieven (i.p.v. gasnet) bij elke nieuw(e) ontwikkeling/infrastructuurproject		Cfr. onderzoek warmtenet voor nieuwe woonontwikkeling/ openbare infrastructuur
• 1 coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 (engagement LEKP)		
• Het draagvlak voor hernieuwbare energie verhogen (engagement LEKP)		
• Ondersteunen van hernieuwbare energie		
» aanbieden en bekendmaken van subsidies voor hernieuwbare energie		Bekendmaken via website
» ondersteuning bieden bij het opzetten van grote lokale hernieuwbare energieprojecten	Wind4Flanders en Zefier	De gemeente werkt samen met Wind4Flanders (2017) en Zefier (Storm windpower, 2011) en gaf beiden een erf-dienstbaarheid in de realisatie van windmolens.
Wind		
• Windpark Wielsbeke – industriezone d’Hooie		3 turbines van Storm, 1 van Wind4Flanders
• Als lokaal bestuur windturbines ondersteunen		Cfr aanvragen kleine windturbine bij landbouwbedrijven
Warmte		
• Een lokaal warmtebeleidsplan opmaken (engagement LEKP)		
• Samen met een externe partner nagaan waar ontwikkeling, aanleg en exploitatie van een warmtenet relevant is (visievorming)		Onderzoek warmtenet richting publieke infrastructuur-restwarmte Aspiravi en Unilin (A&U).

3. ADAPTATIEMAATREGELEN

De adaptatiemaatregelen worden opgelijst via een verdeling over de volgende thema's:

- Water: acties die inzetten op het niveau van een duurzame waterbalans, rioleringsbeleid, circulair watergebruik en rationeel watergebruik. De Ladder van Lansink is een leidend principe voor het deelluik hemelwater. De acties richten zich vooral op de klimaateffecten wateroverlast en droogte.
- Blauw-groen netwerk: acties die specifiek inzetten op zachte maatregelen en/of ecosysteem-diensten. De acties kunnen impact hebben op de klimaateffecten wateroverlast, droogte, erosiegevoeligheid en/of hitte. Hoewel de relatie met de overige thema's heel groot is, worden ze gezien het belang van blauw-groen in adaptatie specifiek uitgelicht.
- Hitte: acties met als hoofdfocus het aanpakken van hittestress en die nog niet aan bod gekomen zijn in het thema blauw-groen netwerk.

Er dient opgemerkt te worden dat het duidelijk is dat binnen het adaptatielukkig heel wat maatregelen impact hebben op meerdere klimaateffecten. Er zitten om die reden onvermijdelijk kruisverbanden tussen de acties van de hier gedefinieerde thema's.

3.1. Water

3.1.1. Ladder van Lansink

Binnen het thema water is de Ladder van Lansink een leidend principe. Deze is verankerd in het wettelijk kader omtrent riolering, m.n. de herziene Code van goede praktijk voor het ontwerp, de aanleg en het onderhoud van rioleringsystemen (vastgesteld op 20 augustus 2012). Essentieel is de inzet op bronmaatregelen (zie deel 3 van de Code van goede praktijk, met daarbij ook de Technische toelichting hieromtrent en de Leidraad ontwerpen van bronmaatregelen).

Volgens deze Code van goede praktijk zijn bronmaatregelen alle lokale opwaartse maatregelen m.b.t. hemelwaterafvoer die de hydraulische (piek)belasting van de afwatering verminderen, waardoor de afwateringssituatie zo goed mogelijk deze van de natuurlijke situatie benadert (zie p. 3/31). Aanvullend kan gesteld worden dat bronmaatregelen niet enkel van belang zijn in het verminderen van de hydraulische (piek)belasting maar ook in het zich wapenen tegen waterschaarste en droogte.

De Ladder van Lansink lijst de maatregelen inzake het omgaan met hemelwater in volgorde van belang op:

Figuur 2: Ladder van Lansink (CIW, 2012, Leidraad ontwerpen van bronmaatregelen)

- Afstroom vermijden door in projecten de verharding zo veel als mogelijk te beperken;
- Hemelwater hergebruiken;
- Inzetten op maximale infiltratie, zowel om de afvoer van hemelwater te beperken als om de grondwatertafel op peil te houden. Ook in verstedelijkt gebied dienen de mogelijkheden benut te worden bvb. via afwatering naar plantvakken. Het aanwezige groen heeft hierbij eveneens een positieve invloed inzake het tegengaan van hittestress (verkoelend effect door evapotranspiratie en schaduw ingeval van aanplant bomen).
- (Tijdelijke) buffering en vertraagde afvoer van het water naar een waterloop.

Deze bronmaatregelen zijn ook de maatregelen die ingezet dienen te worden in het kader van klimaatverandering. Zoals geschetst in de doelstellingen (zie 'Klimaatdoelstellingen – 3. Adaptatie') is het essentieel maximaal in te zetten op bronmaatregelen om de impact van klimaatverandering op te vangen, om op die manier de investering in infrastructuur te beperken en geen overmatige investeringskost te genereren om zich aan te passen aan een niet exact te voorspellen toekomstevoluitie.

3.1.2. Bovenlokale aanpak

De Europese Kaderrichtlijn Water (23 oktober 2000) en de Overstromingsrichtlijn (23 oktober 2007) werden in Vlaanderen uitgewerkt in het decreet Integraal Waterbeleid (18 juli 2003, gecoördineerd op 15 juni 2018).

Dit decreet en de concrete uitvoeringsbesluiten vormen het juridisch kader en zorgden voor een grondige hertekening van het waterlandschap. Zo werden de stroomgebieden, bekkens en deelbekkens afgebakend (waaraan bijhorende overlegstructuren en planningsinstrumenten gekoppeld zijn), werd de watertoets vormgegeven en de financiële instrumenten uitgewerkt.

De structuren, plannen en beleidsinstrumenten bepalen in hoge mate het waterbeleid en hebben ook doorwerking tot het lokale niveau. Als voorbeeld kan de Blue Deal (juli 2020) benoemd worden, een plan gericht op het structureel aanpakken van droogte en waterschaarste, met 70 maatregelen verdeeld over 6 sporen.

Het CIW, de coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, staat in voor de coördinatie en de afstemming tussen de verschillende actoren in Vlaanderen. Het is één van de taken een regisseursrol op te nemen in de transitie naar klimaatrobuuste en veerkrachtige watersystemen en naar een circulaire economie op vlak van water. Op Vlaams niveau treedt dit CIW sedert juni 2017 ook op als droogtecoördinator, daartoe aangesteld door toenmalig minister Schauvliege. De taken zijn gericht op het instaan voor het nodige overleg tussen de actoren en het afstemmen van de maatregelen (zoals het instellen van een hoger peil, de stuwregeling voor schepen aanpassen, watergebruiksbeperkingen voor specifieke toepassingen, een captatie- of een recreatieverbod omwille van blauwalgen, ...).

Ongeacht de genomen maatregelen zullen er zich zowel op vlak van wateroverlast als op vlak van droogte events blijven voordoen die een specifieke en snelle aanpak vergen. Daar waar in het verleden de focus voornamelijk lag op het aanpakken van wateroverlast is ook droogte de afgelopen jaren prominent in beeld gekomen. De wijziging in neerslagpatronen door klimaatverandering, zoals geschetst in de risico- en kwetsbaarheidsanalyse, dragen hiertoe bij. Daarnaast heeft Vlaanderen een aantal specifieke uitdagingen zoals de toenemende bebouwde oppervlakte en verharding, de versnippering van de open ruimte, de hoge bevolkingsdichtheid, ... die de kwetsbaarheid verhogen. Om die reden zet Vlaanderen in op

- 'Meerlaagse waterveiligheid', wat staat voor een combinatie van maatregelen die de kritieke overstromingen beheersen (protectie), maatregelen die de schade door overstromingen voorkomen/verminderen (preventie) en maatregelen die zorgen voor een goede voorbereiding in geval van wateroverlast (paraatheid). Het opzetten van deze maatregelen vergt een gedeelde verantwoordelijkheid van de betrokken stakeholders zoals waterloopbeheerders, rioolbeheerders, crisisdiensten e.a.

- Het bij aanhoudende of dreigende droge periodes met algemene watertekorten activeren van de Vlaamse Droogtecommissie, ingebed in de werking van het CIW en opgericht op 22 juni 2018. In geval van lokale droogte en waterschaarste gebeurt het overleg en de coördinatie via het provinciale crisioverleg onder leiding van de gouverneur.
- Het toepassen van het Afwegingskader prioritair watergebruik tijdens droogte en waterschaarste. Dit kader is opgesteld om veerkrachtig te kunnen reageren en kan voorzorgsmaatregelen en prioritair watergebruik bepalen in aanloop naar of tijdens een waterschaarste.

3.1.3. Opportuniteiten

Op lokaal niveau schuilt een sterke meerwaarde in de opmaak van een hemelwater- en droogteplan, het omvattend plan voor het omgaan met hemelwater en droogte op het grondgebied. Wielsbeke neemt dit als actie op in samenwerking met studie bureau Demey.

Een tweede belangrijke opportuniteit is het omvormen van het gemengd rioolstelsel naar een gescheiden stelsel en het afkoppelen van hemelwater, waarbij inwoners ondersteund worden in het afkoppelingstraject. Wielsbeke investeert als rioolbeheerder in samenwerking met Aquafin in de aanleg van gescheiden rioleringsstelsels. Wat betreft de afkoppeling van woningen ondersteunt de gemeente financieel via een afkoppelingspremie. Daarenboven kunnen inwoners met vragen terecht bij een afkoppelingsdeskundige van studie bureau Demey.

Naar bronmaatregelen toe zal de gemeente versterkt inzetten op het ontharden en het beperken van bijkomende verhardingen. Zo onderzoekt de gemeente de opmaak van een verordening ontharding en vanuit de voorbeeldfunctie is het de intentie om realisaties op gemeentelijke sites extra te belichten.

Ook het stimuleren van ruimte voor water, infiltratie en buffering is cruciaal. Ruimtelijke planning is hierin essentieel. De maatregelen dragen zowel bij aan het voorkomen van wateroverlast als het vermijden van de impact door droogte.

Het lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (LEKP 1.0) ondersteunt de gemeenten in deze aanpak. In Werf 4 – Water, het nieuwe goud (droogteproblematiek) zijn concrete streefdoelen gedefinieerd, op Vlaams niveau:

- 1 m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030;
- Per inwoner 1 m³ extra opvang van hemelwater of infiltratiecapaciteit voor regenwater vanaf 2021 t.e.m. 2030 (bovenop de wettelijke verplichtingen).

Maatregelen zoals de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden en bufferbekkens, zullen helpen periodes van extreme neerslag, maar ook van droogte te overbruggen. In Wielsbeke zijn reeds

verschillende projecten gerealiseerd. Zo is er bijvoorbeeld een bufferbekken op de Gaverbeek nabij de Gaverstraat in Oostrozebeke en is er een bekken op de Kasteelbeek langs de Heirweg. Bovendien vormt het watersysteem het uitgangspunt bij de inrichting van het speelbos in Sint-Baafs-Vijve, een inrichtingsproject kaderend binnen de subsidieoproep 'Lokale Gebiedsdeal Droogte'. Het speelbos zou in 2026 worden afgewerkt en zal fungeren als waterspons die de afwatering naar de Leie vermindert en vertraagt. Het project helpt zo de beoogde drainagestop in de Leievallei te realiseren.

3.1.4. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

3.1.5. Individuele acties

WATER		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Algemeen		
<ul style="list-style-type: none"> Bijkomende verharding beperken 		Verharding o.a. in voortuinen beperken tot het strikt noodzakelijke via de omgevingsvergunning (ad hoc aanpak). Cfr. invulling functie intergemeentelijke handhaver Midwest, doel is te focussen op controle/handhaving van vergunningen.
<ul style="list-style-type: none"> 1 m² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030 (engagement LEKP) 		
<ul style="list-style-type: none"> Per inwoner 1 m³ extra opvang van hemelwateropvang voor hergebruik, buffering en infiltratie voor regenwater vanaf 2021 t.e.m. 2030 (engagement LEKP) 		Bv. nieuwbouwproject lokaal dienstencentrum / woonzorgcentrum: maximale opvang – overloop infiltratie in de wal.
Creëren van een duurzame waterbalans		
<ul style="list-style-type: none"> Opstellen van een hemelwater- en droogteplan 	Studiebureau Demey	Aanbesteding eind 2022
Inzetten op een duurzaam rioleringsbeleid		
<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren van het afkoppelen van hemelwater en het omvormen van gemengde riolering naar een gescheiden stelsel 	Aquafin, Studiebureau Demey	

WATER		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
» advies verlenen rond afkoppeling van woningen waarbij betaalbare oplossingen worden voorgesteld m.b.t. infiltratie	Studiebureau Demey	Afkoppelingsdeskundige bij studiebureau Demey volgt vragen van inwoners op.
» financiële stimulansen inzake afkoppelen		Belasting op niet-afkoppelen en subsidie voor afkoppelen
Inzetten op circulair en rationeel watergebruik		
• In kaart brengen van vraag en aanbod van water		Waterfabriek Agristo – de Watergroep (captatie en opwaardering Leiewater). Te onderzoeken indien uitbreiding naar andere bedrijven mogelijk is.
• Stimuleren om hemelwaterputten aan te leggen en dit water te gebruiken bij bestaande woningen		Subsidiereglement hemelwaterput en infiltratievoorzieningen
• Stimuleren van (landbouw)bedrijven om rationeel om te gaan met water		Te onderzoeken: jaarlijks overleg met bedrijven (eventueel met sprekers, bv. Watergroep)
• Stimuleren van het gebruik van alternatieve waterbronnen		
» hergebruik van bemalingswater stimuleren of verplichten (via vergunning)		Via de omgevingsvergunningen
Inzetten op infiltratie in tuinen, op terreinen		
• Inzetten op ontharding		Te onderzoeken: opmaak verordening ontharding.
» subsidiereglement voor ontharden		Te onderzoeken: omvormen subsidiereglement hemelwaterputten naar een subsidiereglement ontharden.
• Opleggen van maxima aan verhardingen, dit in relatie tot de oppervlakte van de kavel		Momenteel via RUPs (percentage daarin is niet voldoende)
		Mee te nemen in verordening
Inzetten op infiltratie op het publiek domein		
• Infiltratie in (op stapel staande) infrastructuurwerken		O.a. via aanleg wadi's: bv. bib, verkavelingen, ...
• Inzetten op het ontharden van gemeentelijke sites		• Projectmatig, bv. bij komst nieuw WZC verharding gemeenteplein meenemen • Bij herlocalisatie (lange termijn) Intentie om realisaties extra te belichten vanuit de voorbeeldfunctie.

WATER		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Inzetten op buffering en vertraagde afvoer		
<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren om grachten aan te leggen, behouden en onderhouden 		<p>Ad hoc aanpak</p> <p>Met Provincie te onderzoeken om ingebuisd deel v.d. Paddenbeek terug open te leggen i.k.v. verkaveling. Aanleg bufferbekken + openmaken ingebuisde gracht in Ooigem i.k.v. grondverzet; i.s.m. Provincie</p>
<ul style="list-style-type: none"> Aanleggen van gecontroleerde overstromingsgebieden en buffers om droogte te overbruggen 		<ul style="list-style-type: none"> Bufferbekken nabij de Heirweg Bufferbekken Paddenbeek. <p>Herbestemming industrie naar natuurgebied ter hoogte van de Oude Leiearm (cfr. RUP Venster op de Leie).</p> <p>Inrichting speelbos met ruimte voor water nabij de Leie, Sint-Baafs-Vijve (drainagestop Leievallei – i.k.v. gebiedsdeal droogte) – realisatie tegen 2026.</p>
Beschermen van de gebouwen en terreinen van inwoners, bedrijven en organisaties		
<ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak wateroverlast met daarin, al dan niet op basis van het hemelwaterplan, advies aan inwoners over individuele bescherming woningen, betrokkenheid van burgers bij paraatheid optimaliseren, crisiscommunicatie optimaliseren. 		Zandzakjes recyclagepark
<ul style="list-style-type: none"> Vorbereid zijn op noodsituaties <ul style="list-style-type: none"> » de landbouwers ondersteunen bij het consulteren van het landbouwrampenfonds 		Landbouwcommissie is actief

3.2. Blauw-groen netwerk

3.2.1. Algemene principes

Om een klimaatrobuuste omgeving uit te bouwen, is natuur een essentiële bouwsteen. Natuur levert daarin immers een aantal belangrijke ecosysteemdiensten zoals een natuurlijke bescherming tegen overstroming, bijdrage aan waterzuivering (zelfzuiverend vermogen) en het milderen van hitte-stress. Uit risico- en kwetsbaarheidsanalyses blijkt echter dat er twee essentiële knelpunten zijn in Vlaanderen met betrekking tot de klimaatrobuustheid van het natuurnetwerk nl. de aanzienlijke versnippering en de kleine oppervlakte van de meeste Natura 2000-gebieden (waarbij Natura 2000 het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden is op het grondgebied van de Europese lidstaten).

Ook in het stedelijk gebied moet ingezet worden op een sterk blauw-groen netwerk. Dit verhoogt de veerkracht van het systeem. Bovendien zijn er ook positieve effecten op andere domeinen zoals biodiversiteit, luchtkwaliteit en leefkwaliteit.

De maatregelen om in te zetten op het blauw-groen netwerk zijn veelal no-regretmaatregelen: maatregelen die ook in het huidige klimaat effectief en nuttig zijn. Daarnaast zijn het ook meestal maatregelen die uitbreidbaar zijn naar de toekomst toe, wat binnen het perspectief van klimaatverandering een sterke meerwaarde is.

3.2.2. Opportuniteiten

Een belangrijke opportuniteit ligt in het samenwerken met actoren die via hun werking bijdragen aan het uitbouwen van het blauw-groen netwerk op het grondgebied van de gemeenten. Voor Wielsbeke zijn volgende partners essentieel:

- Regionaal Landschap West-Vlaamse hart
- Bosgroep IJzer en Leie
- WMF (West-Vlaamse Milieufederatie), koepelorganisatie van de West-Vlaamse milieu- en natuurverenigingen
- (Lokale) natuurverenigingen zoals Natuurpunt De Torenavalk.
- Provincie
- VMM (Vlaamse Milieumaatschappij)
- VLM (Vlaamse Landmaatschappij)
- ANB (Agentschap voor Natuur en Bos)

Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 heeft op Vlaams niveau doelstellingen geformuleerd in Werf 1 – Laten we een boom opzetten. Het gaat concreet om:

- Eén boom extra per Vlaming tegen 2030;
- Per Vlaming een halve meter extra haag of geveltuinteplanting tegen 2030;
- Eén extra natuurgroenperk per 1000 inwoners tegen 2030.

Uiteraard sluiten de doelstellingen van Werf 4 – Water, het nieuwe goud (droogteproblematiek) hier ook bij aan, gezien de doelstelling rond ontharden ook potentieel biedt voor integratie van blauw-groene elementen.

Naar acties toe zet de gemeente in zowel op het beschermen, uitbreiden als inrichten van de grotere gebieden (bv. de inrichting v.h. speelbos in Sint-Baafs-Vijve), als het creëren van verbindingen (bvb. blauw-groene corridors) en het stimuleren van kleine landschapselementen (KLE). In de bebouwde omgeving komt de focus op het inbrengen van groen. Zo worden de mogelijkheden onderzocht voor extra openbaar groen, beschikt de gemeente over een bomenplan en wordt ingezet op de aanplant van straat- en laanbomen.

3.2.3. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

3.2.4. Individuele acties

BLAUW-GROEN NETWERK		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Algemeen		
• Aansluiten bij/verder samenwerken met Regionaal Landschap, Natuurreservaten en/of Bosgroepen		
• Eén boom extra per inwoner tegen 2030 (engagement LEKP)		
• 1/2 ^{de} meter extra haag of geveltuinteplanting per inwoner tegen 2030 (engagement LEKP)	Regionaal Landschap	
Creëren van een blauw-groen netwerk in de open ruimte		

BLAUW-GROEN NETWERK		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> • Opmaken van een visie i.f.v. de vrijwaring van de open ruimte (waarbij o.a. bouwvrije zones kunnen worden aangeduid, natuurverbindingen vastgelegd en plaatsen waar de natuurfunctie versterkt moet worden) 		Binnen de RUP's
<ul style="list-style-type: none"> • Lagergelegen gebieden vernatten en natter houden speelbossen 		Cfr. herbestemming industrie naar natuurgebied ter hoogte van de Oude Leiearm Cfr. inrichting speelbos
<ul style="list-style-type: none"> • Beschermen, uitbreiden en inrichten van natuurgebieden, bosgebieden, e.a. terreinen 		
<ul style="list-style-type: none"> » aankopen van gronden voor het aanplanten van bossen 		Grote Molstenstraat (nog aan te planten) Driesstraat (nog aan te kopen, bosplan beschikbaar, goedgekeurde subsidie) Te onderzoeken: Bavikhoofsestraat Opportuniteit voor natuureiland in combinatie met bufferbekken.
<ul style="list-style-type: none"> » aanplanten van extra bossen (bvb. geboortebossen, speelbossen) 		
<ul style="list-style-type: none"> » aanplanten van publieke boomgaarden op braakliggende terreinen 		Wordt onderzocht: omvorming plein tot groene zone in de Bloemenwijk-Graanwijk (ev. burgerparticipatie). Eventueel in de oproep van BBL "Gemeente voor de Toekomst")
<ul style="list-style-type: none"> » opleggen van een borg wanneer bomen worden gerooid totdat er opnieuw aangeplant is 		Als last, gemeente zorgt voor nieuwe aanplant
<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van kleine landschapselementen (KLE) 	Provincie/Regionaal Landschap	<ul style="list-style-type: none"> • Bewilg het landschap • Landschapsplannen
<ul style="list-style-type: none"> » aanplanten van KLE die zorgen voor schaduw, inzaaien van akkerranden en voorzien van grachten langs trage wegen en fietspaden 	Regionaal Landschap	
<ul style="list-style-type: none"> » verdwijnen van KLE's tegengaan door ontzorging van landbouwers bij onderhoud houtkanten i.s.m. het Regionaal Landschap 	Regionaal Landschap	Zie website, gemeentelijke subsidie onderhoud KLE's
Creëren van een blauw-groen netwerk op privaat domein		

BLAUW-GROEN NETWERK		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> Opleggen van een blauw-groennorm (bindende richtlijnen voor een voldoende aandeel blauw-groene oppervlakte) <ul style="list-style-type: none"> » bij nieuwbouwprojecten kleinere privé-tuinen en meer gemeenschappelijk blauw-groen voorzien, invullen en beheren in overleg met de buurt (bvb. permacultuur, speelgroen, voedselbos, poel, wadi, vijver) 		Bij nieuwe verkavelingen: aaneengesloten groen met minimumnorm
<ul style="list-style-type: none"> Inzetten op blauw-groen structuur op bedrijventerreinen <ul style="list-style-type: none"> » aanleggen van een blauw-groene gordel rond bedrijven en op bedrijventerreinen 		Via de stedenbouwkundige verordening landschappelijke inkleding van bedrijfsgebouwen
<ul style="list-style-type: none"> Sensibiliseren en informeren van landbouwbedrijven rond ecologisch bermbeheer, aanplanten van perceelsranden, erf, tuin, e.a. <ul style="list-style-type: none"> » Opleggen van de opmaak van een landschapsbedrijfsplan bij de omgevingsvergunning 		I.k.v. verordening
<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren van levende (voor)tuinen – het (ontharden van en) beplanten van tuinen en voortuinen <ul style="list-style-type: none"> » reglementeren en stimuleren van gevelgroen en tegeltuinen 		Reglement geveltuinbeplanting
<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren van het aanplanten van bomen <ul style="list-style-type: none"> » aanbieden van gratis bomen 	Regionaal Landschap	<ul style="list-style-type: none"> Boom zoekt tuin Airkoe
<ul style="list-style-type: none"> » organiseren van een jaarlijkse boomplantdag (bv. samen met lokale verenigingen, scholen, enz) 		Bv. Grote Molstenstraat
<ul style="list-style-type: none"> Tegengaan van het kappen van bomen <ul style="list-style-type: none"> » een bomenplan (voor én na) als objectief instrument bij handhaving 		Cfr. PDPO-project bomenplan
Creëren van een blauw-groen netwerk op het publiek domein		
<ul style="list-style-type: none"> Eén extra natuurgroenperk per 1.000 inwoners tegen 2030 (engagement LEKP) 	Regionaal Landschap	Bv. in opvolging van het bomenplan: participatieve aanpak groenzones in woonwijken

BLAUW-GROEN NETWERK		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken bomenbeheerplan dat rekening houdt met juiste inheemse boomsoort, met voldoende ruimte en grond voor wortels, luchtige structurele grond, waterdoorlatende bovengrond, afvoermogelijkheid van te veel aan water, onderling verbonden bomenrij,... 	Regionaal Landschap	PDPO-project bomenplan: inventaris + beheerplan
<ul style="list-style-type: none"> • Aanplanten van straatbomen/laanbomen/dreven 		Aanplant 2023: <ul style="list-style-type: none"> • 13de Liniestraat, • Moerdijkstraat, • Pannenstraat.
<ul style="list-style-type: none"> • Behouden van straatbomen/laanbomen/dreven 		Last bij de vergunning.
<ul style="list-style-type: none"> • Verhogen van draagvlak voor bomen in publiek domein 	Regionaal Landschap	Onderzoeken aanplant Beukenlaan Intentie om jaarlijks of tweejaarlijks verder te zetten.
<ul style="list-style-type: none"> • De natuur sociaal maken met respect voor het landschap (bv. buurtbanken in het groen, speelzone) 		Speelplein Eekhoutshoek en Jasmijnstraat
<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van speelbossen en speelnatuur 		Speelplein Bloemenwijk
<ul style="list-style-type: none"> • Verbinden van speelzones aan de hand van trage wegen tot een speelweefsel 		Cfr. inrichting speelbos Sint-Baafs-Vijve
<ul style="list-style-type: none"> • Vergroenen van recreatiedomeinen, sportterreinen e.a. 		Via trage wegen (Ooigem)
<ul style="list-style-type: none"> • Aanleggen van waterpartijen, 'blauwe elementen' (bv. wadi's, poelen) 		Omgeving/domein sportcentrum Hernieuwenburg (cfr. nieuw WZC)

3.3. Hitte

3.3.1. Algemene principes

Heel wat maatregelen die opgenomen zijn in het luik blauw-groen netwerk hebben ook een positief effect naar het verminderen van hittestress.

In de bebouwde omgeving zijn het voornamelijk de groene structuren die zorgen voor een vermindering van de omgevingstemperatuur (koel houden door schaduw, afkoeling door de evapotranspiratie), waardoor het hitte-eilandeffect getemperd wordt. Het hitte-eilandeffect is het fenomeen waarbij de temperatuur in de bebouwde omgeving sneller oploopt dan in de landelijke omgeving, waarbij dit vooral 's nachts uitgesproken is en uitschieters tot 7 à 8°C verschil kan opleveren (gemiddeld gaat het veelal om enkele graden verschil). Hittegolven treden daardoor meer frequent op in steden, en zijn er ernstiger van aard.

Uit literatuur blijkt dat het verkoelend effect van wateroppervlakken lager ligt. Water kan immers meer warmte opnemen, wat gedurende de nacht weer afgegeven wordt en waardoor het, vooral in de latere zomer, 's nachts juist warmer kan zijn dan de omgevingslucht en de nachtkoeling dus geremd wordt. Bij een goede inplanting, nl. in het verlengde van de heersende windrichting, brengen grotere waterpartijen ook naar het einde van de zomer toe nog verkoeling. Bovendien werkt de aanwezigheid van water overdag ook verkoelend (evapotranspiratie).

3.3.2. Opportuniteiten

In Vlaanderen hebben de LOGO's (Lokale gezondheidsoverleggen) een uitgebreid ondersteuningspakket rond hitte ontwikkeld voor lokale besturen. Er wordt zowel gewerkt op vlak van analyse als naar plan van aanpak. In het 'Lokaal gezondheidsplan warme dagen' worden alle acties gebundeld om de inwoners tegen hittestress te beschermen en gezondheidsrisico's te vermijden. Wielsbeke beschikt over een eigen lokaal gezondheidsplan warme dagen.

Daarnaast liggen de acties op het terrein in het inzetten op het blauw-groen netwerk, met voor hitte bijkomend de focus op groen in de bebouwde omgeving. Aandacht gaat daar naar het vergroenen van de kernen en het beschermen van de bestaande groenstructuren en -elementen.

3.3.3. Regionale acties

Er zijn geen regionale acties gedefinieerd.

3.3.4. Individuele acties

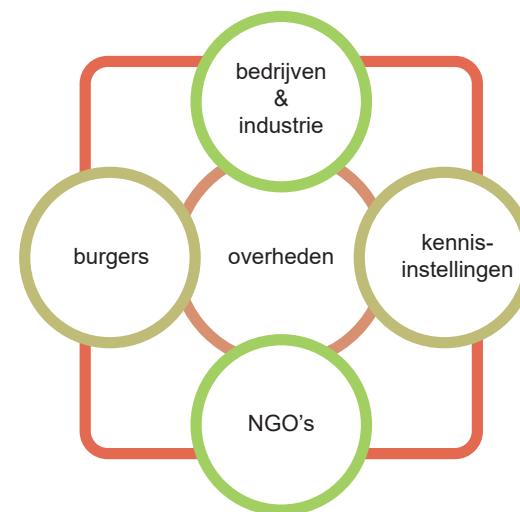
HITTE		
ACTIE	MEDEVERANTWOORDELIJKE/ PARTNER	AFGERONDE ACTIE (GRIJS), LOPENDE ACTIE (BLAUW), LOPENDE ACTIE MET NIEUWE ELEMENTEN (GROEN), NIEUWE ACTIE (GEEL)
Opmaken van het 'Lokaal gezondheidsplan warme dagen'	LOGO	
Uitvoeren Lokaal gezondheidsplan warme dagen		<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit zorg en gezondheid komt het signaal wanneer het hitteplan wordt opgestart; het WZC volgt dit op. • Aangepaste werkuren technische dienst / dienst openbaar groen bij hitte.
Stimuleren van landbouwers om hun gewassen/dieren te beschermen tegen hittestress	Provincie	Airkoe (schaduwbomen)

MIDDELEN EN OPVOLGING

1. MIDDELEN

Voor de uitvoering van de acties in het klimaatplan moet de gemeente inzetten op een aantal sporen:

- Personeelsinzet over alle diensten heen. Het is immers duidelijk dat door de uitgebreide thematiek (zo goed als) alle diensten binnen de gemeentelijke werking betrokken zijn bij de uitvoering van het klimaatbeleid.
- Samenwerking met de stakeholders uit de vijf pijlers van PentaHelix zijnde overheden, bedrijfs-wereld, kennisinstellingen, NGO's en burgers. Door hun ondersteuning en acties op het terrein worden lokaal de doelstellingen mee gerealiseerd. Een versterkte samenwerking is noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen, en niet enkel deze van het lokale niveau, te behalen.
- Inschalen van de financiële middelen voor acties die behoren tot het bestaand gemeentelijk beleid, met een positieve impact op het klimaatbeleid. Heel wat acties behoren nu reeds tot de reguliere werking en worden nu reeds gefinancierd, zonder dat dit budget in het geheel als klimaatbudget moet beschouwd worden. Deze acties kunnen ofwel in ongewijzigde vorm gerekend worden tot het uitvoeren van het klimaatbeleid, of kunnen door een andere aanpak (die niet steeds extra financiële middelen vergt) een meerwaarde krijgen binnen het klimaatbeleid. Een voorbeeld hiervoor is de werking in het kader van het riolerings- en zuiveringsbeleid. De uitvoering krijgt een extra klimaatdimensie door het versterkt inzetten op de bronmaatregelen zoals opgenomen in de Ladder van Lansink, waardoor een duidelijke meerwaarde gecreëerd wordt op vlak van klimaatbeleid. Een ander voorbeeld is het aanpakken van een voorziene dorpskern-hernieuwing waarbij het concept uitgewerkt wordt vanuit het vooropstellen van de voetgangers en de fietsers, met ruimte voor groen- en waterstructuren.
- Voorzien van extra financiële middelen voor acties om de doelstellingen in het klimaatplan te realiseren. Duidelijke voorbeelden zijn het voorzien van extra middelen voor communicatie om versterkt in te kunnen zetten op de structurele campagne, het uitwerken van een warmtezone-ringsvisie, ...
- Herinvesteren van financiële middelen die gegenereerd worden door besparingen voortvloeiend uit klimaatacties. Een klassiek voorbeeld zijn de middelen die op termijn bespaard worden door een lagere energiefactuur n.a.v. energiebesparende investeringen in het gemeentelijk patrimonium.
- Gericht op zoek gaan naar externe middelen of financiële structuren zoals subsidies (Europees, federaal, Vlaams, provinciaal), derdepartijfinanciering, crowdfunding, samenwerking met coöperatieven, ...

Daarnaast neemt WVI als territoriaal coördinator het engagement op om de gemeente Wielsbeke te begeleiden bij de uitvoer van het klimaatplan. De sleutelrol ligt in het coördineren van het halfjaarlijks overleg met de kerngroep, maar daarnaast ook in het coördineren van of mee vormgeven aan een aantal regionale acties.

Het is geen evidentie om aan te geven welke tijdsinzet of financiële middelen vereist zijn voor het uitvoeren van het Klimaatplan. Een aantal factoren zijn hiervoor verantwoordelijk:

- Het klimaatplan kent een looptijd tot en met 2030, wat legislatuuroverschrijdend is;
- Het lokaal beleid is sterk geënt op wat op bovenlokaal niveau gebeurt. Afhankelijk van de taken en acties die daar genomen worden, wordt het lokaal niveau wel of niet ondersteund of ontlast;
- Gedurende de looptijd van het convenant kunnen nog heel wat opportuniteiten ontstaan, waarbij het ofwel kan betekenen dat gemeenten minder moeten investeren ofwel dat om er op in te gaan net wel een extra bijdrage (in tijd of financiële middelen) nodig is;
- Voor regionale acties wordt de financiële verdeelsleutel gemaakt op basis van het aantal deelnemende gemeenten.

Voor alle gemeenten is de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) hét instrument om het beleid te plannen, de financiële vertaling ervan te maken, te bewaken en te registreren en om het gevoerde beleid te evalueren en erover te rapporteren. Het is de taak van de gemeenteraad om de meerjarenplanning, de wijziging(en) eraan en de jaarrekeningen goed te keuren. Binnen dit stramien moeten de budgetten voor de klimaatacties opgenomen worden.

De meerjarenbegroting ligt vast voor de periode 2020-2025 en werd opgemaakt voor de opmaak van dit klimaatplan. Gelet op de looptijd van het plan tot 2030 is bovendien ook de volgende meerjarenbegroting cruciaal. Hierdoor zijn een heel aantal zaken op heden niet begroot of te begroten. Daarom zullen in de toekomst die acties die extra middelen vergen steeds ter goedkeuring voorgelegd worden aan het college van burgemeester en schepenen, met opgave van de vereiste middelen, om na goedkeuring ervan in te kunnen schuiven in de financiële planning.

De Europese Commissie wenst zich een beeld te vormen van zowel de tijdsinzet als de financiële middelen die ingezet worden om de acties uit het klimaatplan ook daadwerkelijk uit te voeren. Een minimum aan gegevens moeten bij het indienen van het klimaatplan beschikbaar gesteld worden nl. de toegewezen personeelscapaciteit (van de lokale instantie, de territoriale coördinatoren van het convenant en de ondersteuners van het convenant, van externe consultants en van andere) en de totale begroting voor de implementatie van de acties (met als enige verplichting de lokale investeringen te beschouwen, doch met sterke vraag om ook de niet-investering mee te geven, en dit verdeeld in meer categorieën dan enkel voor het totaal van het plan). Volgende input is gebruikt om de vereiste gegevens te verzamelen:

- Het meerjarenplan van de gemeente als basis, het betreft de budgettering voor de periode 2020-2025;
- Specifieke aanvullende gegevens vanuit de gemeente, voor de periode 2020-2025;
- Een continuering tot 2030, op basis van een rekenkundige oefening met de cijfers voor de periode 2020-2025;
- Een inschatting van de personeelscapaciteit in VTE, op basis van globale aannames over het takenpakket voortvloeiend uit de klimaatacties. Sleutelfiguren zijn de milieuambtenaar, de mobiliteitsambtenaar, de ambtenaar bevoegd voor ruimtelijke ordening, de ambtenaar bevoegd voor het gemeentelijk patrimonium, de ambtenaar bevoegd voor de openbare werken en de ambtenaar bevoegd voor communicatie.
- De oefening leidt tot een tijdsinzet van 1,5 VTE (voltijd equivalent) te verdelen over al deze ambtenaren. Het betreft hierbij heel wat taken die nu reeds in het reguliere takenpakket zitten, maar die bijdragen aan het behalen van de doelstellingen uit het plan. Het gaat dus om bestaande personeelsleden, waarbij een deel van de tijdsinzet ingeschaald wordt in het uitvoeren van de acties opgenomen in dit plan.

2. OPVOLGING

In het klimaatplan zijn in het luik 'Klimaatacties – 1. Overkoepelende maatregelen – 1.1 Klimaatrobuust beleid' de structuren verankerd die zorgen voor een daadwerkelijke uitvoering van het klimaatplan en de opvolging ervan.

De structuren betreffen zowel de gemeentelijke werking als de regionale werking onder coördinatie van WVI.

Kort samenvattend zijn deze als volgt opgevat:

- Een intern opvolgingssysteem, waarbij minstens de ambtenaren van de verschillende diensten meerdere keren per jaar de individuele acties bespreken en opvolgen;
- Op regionaal niveau het halfjaarlijks overleg met de kerngroep (per gemeente de politieke en ambtelijke verantwoordelijke voor CoM 2030), die kan uitgebreid worden volgens noodzaak en relevantie;
- De regionale coördinatie vanuit WVI als territoriaal coördinator.

Daarnaast dient de uitvoering van het actieplan ook volgens de richtlijnen van het Europees Burgemeestersconvenant opgevolgd te worden. Dit gebeurt via het systeem van een in te dienen tweejaarlijkse rapportering, volgens het vast format van het convenant. De richtlijnen bepalen dat er tweejaarlijks beschrijvend gerapporteerd wordt (kwalitatief) en één keer per vier jaar ook kwantitatief gerapporteerd wordt, dus inclusief de tussentijdse resultaten inzake behaalde CO₂-reductie. Wielsbeke zal deze rapportage volgens de vereiste formaliteiten en het vereiste ritme indienen.

BIJLAGE 1: LIJST MET AFKORTINGEN

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
BAU	Business as usual (in deze context vanaf 2011)
BBC	Beleids- en beheerscyclus
BEI	Baseline Emission Inventory, of nulmeting voor het referentiejaar (in deze context 2011)
CH₄	Methaan
CIW	Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid
CoM	Covenant of Mayors, of Burgemeestersconvenant – algemene term
CoM 2020	Burgemeestersconvenant voor Lokale Duurzame Energie, met doelstellingen tot 2020
CoM 2030	Burgemeestersconvenant voor Klimaat en Energie, met doelstellingen tot 2030
CO₂	Koolstofdioxide
EPB	Energieprestatie en Binnenklimaat
ETS	Energy Trading System, Europees Emissiehandelssysteem voor energie-intensieve bedrijven
FOD	Federale overheidsdienst
GWATES	Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen
ICA-principes	De zeven internationaal erkende coöperatieve principes (de 7 ICA-principes) die ICA (de Internationale Coöperatieve Alliantie) opstelde
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
KLE	Kleine landschapselementen
KMO	Kleine of middelgrote onderneming
LED	Light-emitting diode (licht-emitterende diode of lichtuitstralende diode)
LEKP	Lokaal Energie- en Klimaatpact
LEKP 1.0	Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 (4 juni 2021)
LEKP 2.0	Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.0 (8 juli 2022)
LEKP 2.1	Lokaal Energie- en Klimaatpact 2.1 (16 december 2022)
LOGO	Lokaal gezondheidsoverleg
MIRA	Milieurapport Vlaanderen
MOW	Departement Mobiliteit en Openbare Werken
NGO	Niet-gouvernementele organisatie
NMBS	Nationale Maatschappij van de Belgische Spoorwegen
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PV	Fotovoltaïsche panelen (zonnepanelen)
RUP	Ruimtelijk uitvoeringsplan

RVA	Risk and vulnerability assessment, of risico- en kwetsbaarheidsanalyse op vlak van klimaat
SEAP	Sustainable Energy Action Plan, of Duurzaam energieactieplan, opgesteld in het kader van CoM 2020
SECAP	Sustainable Energy and Climate Action Plan, of Duurzaam energie- en klimaatactieplan, of kortweg klimaatplan, opgesteld in het kader van CoM 2030
STOP-principe	Het principe dat de rangorde bepaalt van de wenselijke vervoerwijzen, waarbij S staat voor stappen (voetgangers), T voor trappen (fietsers), O voor openbaar vervoer (collectief vervoer) en P voor individueel gemotoriseerd vervoer (privé)
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VEKA	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse milieumaatschappij
VTE	Voltijds equivalent
WAM	“With additional measures” of “met bijkomende maatregelen”
WKK	Warmtekrachtkoppeling
WMF	West-Vlaamse Milieufederatie
WVI	West-Vlaamse Intercommunale
WZC	Woonzorgcentrum

BIJLAGE 2: LEGENDE TABEL REGIONALE ACTIES & INDIVIDUELE ACTIES

- lopende actie
- nieuwe actie
- lopende actie met nieuwe elementen
- afgeronde actie

ANNEXEN

- 1. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 1: UITGEBREIDE RESULTATEN VAN DE KLIMAATENQUÊTE**
- 2. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 2: VERSLAG KLIMAATATELIER VOOR INWONERS EN ONDERNEMERS**
- 3. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 3: SAMENVATTING VAN DE VERZAMELDE INPUT GEDURENDE DE ‘KLIMAATATELIERS VOOR EXPERTS’**
- 4. KLIMAATPLAN WIELSBEKE – ANNEX 4: RISICO- EN KWETSBAARHEIDSANALYSE OP VLAK VAN KLIMAAT**